

**MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
PREVENTIVA REALITZADA AL CARRER DELS
BANYS, ENTRE FIGUERAL I DOMA, LA GARRIGA
(VALLÈS ORIENTAL)**

Promotor: CISA



**Autora de la memòria:
Tatiana Piza Ruiz**

**ARQUEÒLEGS.CAT
(Cat Arqueòlegs SL)**

Manresa, agost de 2019

**M
E
M
Ò
R
I
A**

ÍNDEX

FITXA TÈCNICA

1. INTRODUCCIÓ	PÀG. 4
2. SITUACIÓ	PÀG. 4
3. CONTEXT GEOGRÀFIC I GEOLÒGIC	PÀG. 5
4. CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC	PÀG. 7
5. MOTIVACIONS DE LA INTERVENCIÓ I OBJECTIUS	PÀG. 20
6. METODOLOGIA	PÀG. 21
7. TREBALLS REALITZATS	PÀG. 22
8. CONCLUSIONS	PÀG. 47
9. BIBLIOGRAFIA	PÀG. 50

ANNEX I: PLANIMETRIA

ANNEX II: INVENTARI DE MATERIALS

ANNEX III: RELACIÓ D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

ANNEX IV: REPERTORI FOTOGRÀFIC



FITXA TÈCNICA

Jaciment: Carrer dels Banys, de Figueral a Doma

Localització: Al centre del municipi de la Garriga

Cronologia: Època romana ss. I-II dC

Època moderna/contemporània ss. XVI-XX dC

Municipi: La Garriga

Comarca: Vallès Oriental

Propietari: Municipal (via pública)

Coordenades UTM: Extrem nord: X=440562,3 m, Y=4614917,3 m, Z=243,5 msnm

Tipus d'intervenció: Preventiva

Promotor: Ajuntament de Cardona

Projecte: LU-OMJ-2066/2017 Projecte bàsic i d'execució de reurbanització del carrer del Convent

Expedients: R/N 470 K121-N314 2017/1-20743

R/N 470 K121-N314 2017/2-21078

Data: D'agost a novembre 2017

Directora de la intervenció arqueològica: Tatiana Piza Ruiz



1. INTRODUCCIÓ

El present informe recull els resultats obtinguts arran de la intervenció arqueològica realitzada al carrer dels Banys, entre Figueral i Doma de la Garriga (Vallès Oriental), durant els mesos de setembre, octubre i novembre de 2017 i proposa alhora la desmuntatge de determinades estructures per tal de possibilitar la continuació de les obres previstes.

La intervenció, de caràcter preventiu, s'ha realitzat sota la direcció de l'arqueòloga Tatiana Piza Ruiz, de l'empresa ARQUEÒLEGS.CAT S.L.. Els treballs han consistit en l'excavació d'una rasa de sanejament, al centre de tota l'allargada del carrer dels Banys, entre Figueral i Doma, com també la excavació de rases més petites, a cada edifici, per tal de connectar les escomeses de totes les cases amb el col·lector centra. D'altra banda, s'ha obert una rasa a la vora de la façana dels nombres parells, al llarg del mateix fragment del carrer dels Banys, per tal de instal·lar els serveis d'aigua i llum, entre d'altres. En aquest punt, encara manca la obertura de una segona rasa de serveis a la vora de la façana dels nombres senars del carrer.

Els treballs han permès documentar les restes de diverses estructures muraries, corresponents a les antigues façanes d'algunes de les cases del carrer, alguns fragments d'un paviment de còdols i un altre de terra batuda, com també estructures de sanejament anteriors als tubs de formigó que preveia substituir el projecte actual.

2.- SITUACIÓ

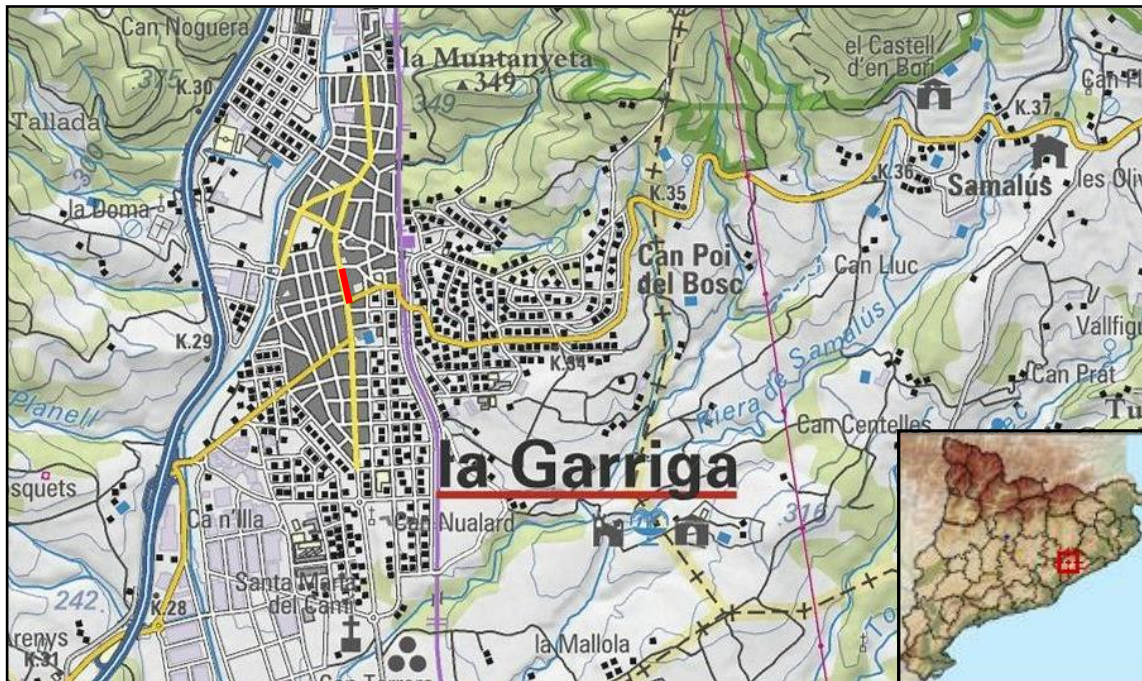
Municipi: La Garriga

Comarca: Vallès Oriental

Context: Zona urbana. Carrer dels Banys, entre Figueral i Doma

La situació topogràfica d'aquest segment del carrer dels Banys, segons el sistema Universal Transverse Mercator (U.T.M.) és: X=440562,3 m, Y=4614917,3 m, Z=243,5 msnm





Plànol de situació de la zona afectada pels treballs, marcada en vermell, dins el terme municipal de la Garriga (Vallès Oriental)

Font : ICC

3.- CONTEXT GEOGRÀFIC I GEOLÒGIC

El Vallès és una plana situada a la Depressió Prelitoral en que ens trobem amb argiles i gresos arsènics de formació miocènica que passen gradualment a argiles grogues i fosques cap al sud. Les arcoses són el producte de la meteorització, transport i sedimentació del granit de la serralada Prelitoral. Litològicament consisteix en abundants grans de quars, feldespatos (completament caolinitzats) i, en menor proporció, miques. Presenten intercalacions de nivells conglomeràtics grisos amb matriu sorrenca sense cimentar, també de formació miocènica. Els còdols són de pissarra, quars, calcària, roques granítiques, quarsita i gres. Cap a la part superior disminueixen els còdols calcaris i augmenten els de pissarra i quars.

Al sud de la Depressió Prelitoral ens trobem la Serralada Litoral que geològicament està formada de forma majoritària per granodiorites.

La Depressió Prelitoral queda emmarcada nítidament entre la Serralada Litoral i un seguit de formacions muntanyoses: massís del Montseny, Sant Llorenç de Munt,



les Guillerries,... i esdevindrà, ja des de la prehistòria i en època clàssica, una de les vies de pas o camins documentats per a traslladar-se des de l'Empordà cap a la Catalunya central-sud i viceversa. Les altures són constants i baixes, entre 200-300 metres sobre el nivell del mar. Pel sud, la Serralada Litoral tanca l'accés al mar amb petits turons com Céllecs (534m) o Montalt (594m) i, els passos que hi ha des de la depressió cap el litoral, segueixen petites rieres o rius.

De les muntanyes que lliguen aquesta Depressió Prelitoral pel nord tenim: de nord a sud el massís del les Guillerries, amb el punt més elevat de Sant Miquel de Solterra amb 1204 m. Més cap al sud, i seguint la línia marcada, tenim la Serra del Montseny amb pics com el Turó de l'Home (1712 m) o Matagalls (1700 m). Baixant cap el sud-oest ens trobem amb un dels camins que trenquen aquesta línia de muntanyes i que posa en contacte la Depressió Prelitoral amb la plana de Vic. Aquesta via de pas, ja esmentada abans, segueix el riu Congost cap al nord i esdevindrà una important via de comunicació en època romana. A l'oest d'aquest riu tenim els Cingles de Bertí, amb turons com Puiggraciòs (807 m), i tancant aquesta línia de relleu muntanyenc i abans d'arribar al Llobregat trobem la Serra de l'Obac i Sant Llorenç de Munt, amb el punt més alt a la Mola amb 1101 m. i el Montcau amb 1053 m.

Hidrogràficament, la comarca del Vallès Oriental està ben beneficiada amb diverses rieres com les de Tenes, Cànoves, Caldes o Mogent, que seran afluents de rius una mica més grans com el Congost i el Besòs. Aquestes rieres i rius seran els camins i vies de pas que travessaran les serralades i les línies de muntanya, per exemple el Besòs i el Tordera per a la Serralada Prelitoral, o el riu Congost i la plana de Vic.

La Garriga es troba situada a la zona nord del Vallès Oriental. El terme té una extensió de 19,72 Km² i es troba creuat pel riu Congost de nord a sud.

La zona nord del municipi, compresa entre les valls dels Tremolencs i l'Enrabiada, té un perfil clarament muntanyenc, i geològicament presenta riquesa i complexitat d'elements, ja que entren en contacte les formacions paleozoiques del Montseny amb els terrenys terciaris i quaternaris que formen el Vallès.



La zona central és la mes extensa, compresa entre la zona nord de les valls i les carreteres de Samalús i l'Ametlla. Aquesta zona, també de caire muntanyenc, es caracteritza pel predomini de roques eruptives granítiques o saulons, juntament amb nombroses restes d'aplites, pegmatites, quars i felsites. Es troba naturalment dividida per dues franges: l'una formada pels al·luvions del Congost, i l'altra, paral·lela a la primera, per argiles de dipòsits quaternaris.

La zona sud presenta l'estructura típica del Vallès Oriental, formada per valls i torrenteres. Al centre de la zona continua la faixa de terres al·luvials dipositades en el període geològic actual pel mateix Congost i constitueixen l'antic llit del riu. A banda i banda es localitzen els terrenys argilosos quaternaris, en un nivell més enlairat.

El riu Congost, amb un torrencial no gaire abundant, registra els majors cabals a la primavera i a la tardor, patint a vegades crescudes perilloses. Des d'antic, la presència d'aquest riu ha afavorit l'establiment de vials sobre els terrenys facilitant les comunicacions entre la Plana de Vic i el Vallès.

El terreny de La Garriga, majoritàriament de secà, i un clima suau durant tot l'any, han afavorit el cultiu de l'olivera, la vinya i el blat, convertint-los en els puntals de l'economia antiga i facilitant que l'home s'assentés en aquest territori des de temps remots.

4.- CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC

La comarca del Vallès va ser una de les zones més ràpidament romanitzades de Catalunya. El pas de la Via Augusta i d'altres vies romanes principals (Via d'Iluro a Aqua Calidae, Camí del Congost) va facilitar l'establiment de nombroses *villae* romanes que articularen una nova organització del territori i condicionaren la posterior distribució del poblament.

Els primers establiments romans del Vallès daten de finals del segle II aC, tot i que la majoria se situen cronològicament al segle I aC. Es concentren en tres àrees principals: la vall del Mogent, la vall del Tenes i la vall del Congost, zones al·luvials



extremadament aptes per l'agricultura. És a la conca del riu Congost on es localitza el poblament romà més antic de la comarca (Arrizabalaga et al 1984:84).

Les tasques de prospecció arqueològica endegades als anys 50 i continuades a través de les cartes arqueològiques comarcals han evidenciat un procés de romanització molt intens des d'època republicana. Del segle II aC destaquen vil·les de fundació itàlica com can Martí, a Samalús o can Santa Digna i la Bòbila Ramoneda a les Franqueses del Vallès. Del segle I aC, a més de la pròpia vil·la de can Terrés, destaquen les vil·les de can Berengueret a Samalús o can Bertran, a les Franqueses. Durant l'època imperial el nombre de jaciments s'incrementa considerablement, amb la creació de nombroses *villae* i *vicus* de nova planta com Santa Maria de Llerona a les Franqueses del Vallès, el Pedró i ca n'Illa a la Garriga o can Llivants a Samalús. El nombre de vil·les documentades en època baix-imperial és inferior, fet que tradicionalment ha estat interpretat com un retrocés del poblament.

El conjunt de les dades disponibles en l'actualitat mostra que el poblament d'època romana imperial formava una xarxa força densa i on els camins històrics van tenir un paper important en la seva articulació.

Es documenten sobretot espais que, sobre la base del que en sabem, hem d'interpretar com a enfocats a activitats productives de caràcter bàsicament agropecuari. En els complexos formats per aquests assentaments s'hi devien integrar també espais domèstics que podrien ser més o menys rics. De tota manera, Només de forma excepcional, per ara tant sols documentat amb certesa a Can Terrers, trobem espais que es podrien vincular hipotèticament a l'oci i representació d'estratus de l'elit romana.

Ben comunicats amb la costa a través del camí del Congost, les ceràmiques d'importació indicarien la seva integració als mercats regionals i, a través d'aquests, al global de l'imperi romà.

És sobretot al llarg de l'antic camí ral que trobem els principals nuclis d'assentament. Aquests devien estar formats per conjunts de característiques diverses, però que provablement comprenien espais de residència,



d'emmagatzematge i transformació de productes agraris. Podria tractar-se de nuclis d'exportacions més o menys extenses.

A la vora de la Passola ja s'ha explicat que es va localitzar un jaciment amb diverses fases. La fase alt imperial està definida per tres àmbits de funcionalitat indeterminada i un possible passadís. Aquest espai i un dels àmbits haurien estat pavimentats amb morter de calç barrejat amb ceràmica. L'àmbit, a més, conservava restes de l'estucat que cobria les aretes,. Si bé només es coneix un fragment petit de la planta, els àmbits semblen situats en angle i s'obren ca al passadís que devia emmarcar un espai (potser obert) interior. La intervenció va permetre documentar l'abandonament i enderroc, que caldria situar a partir de finals del s. I aC. Segons els responsables de l'excavació, en moment de construcció s'hauria de situar amb posterioritat a finals del s. I aC.

Seguint l'antic camí ral en direcció sud, el següent nucli d'ocupació es devia situar entre Ca l'Oliveró, Can Torra de la Riba i, en bona part, sota els actuals edificis de la SATI.

Dins aquest espai han estat recurrents al llarg del temps les notícies sobre la presència de material i restes d'estructures en superfície. Les referències són molt fragmentàries, però semblen indicar que hi podria haver un altre dels assentaments rurals de certa entitat. A partir d'aquestes notícies, no es pot assegurar una ocupació anterior al s. IV aC, si més no pel que fa a les restes més properes a la carretera. Tot i això, s'esmenten troballes de ceràmica datada entre època ibèrica i el s. II aC als entorns de Ca l'Oliveró i Can Torre de la Riba. En conjunt, de moment podríem interpretar aquest sector com una àrea ocupada al llarg de tot el període romà, amb estructures concretes que potser s'utilitzen en moments més curts.

Igualment fragmentàries i encara més escasses són les notícies provinents del nucli urbà. Tot i així, trobem indicis d'ocupació, per ara de tipus indeterminat, en l'espai definit per l'encreuament del camí ral amb l'antic camí, actual carrer de Samalús, i els entorns de l'antiga Can Caselles. Les últimes intervencions al centre del nucli urbà han permès detectar restes a la zona de Can Queló, amb la qual cosa s'estén encara més l'àrea de troballes en aquesta franja.



Més al sud trobem l'element més conegut del poblament d'època romana a la Garriga. El conjunt de la vil·la de Can Tarrers. Actualment són visibles les restes d'un complex termal que formava part d'un gran conjunt d'edificis del qual s'han excavat alguns altres sectors dedicats a les activitats productives. És el cas més evident que podria respondre al model més clàssic de vil·la romana aristocràtica.

Remuntant el torrent del Malhivern, a l'emplaçament de la bòbila d'en Font i el seu entorn, es documenten diverses troballes al llarg de la primera meitat del segle XX. Els treballs d'extracció d'argila podrien haver afectat part del jaciment. Les prospeccions recents mostren que encara es troben abundants fragments de ceràmica al mateix sector on Maurí situava les troballes. La interpretació és molt difícil a causa de la manca de dades sobre les troballes antigues, però les notícies de restes de material constructiu (paviments, estucs, fragments de marbre, teules, *dolia*, etc.) indicarien que és algun tipus d'assentament rural amb àrees residencials força riques.

L'últim nucli de poblament romà abans d'entrar al terme de les Franqueses se situa a Can Grau. Alguns àmbits d'aquest assentament van quedar seccionats en constituir-se la nova carretera. Van quedar a la vista restes d'habitacions pavimentades amb morter i també hi apareixien restes de pintura parietal.

L'anàlisi de la dispersió espacial d'aquests jaciments mostra una clara tendència a ocupar les zones planeres i les cotes baixes, llindant amb la via esmentada. En època republicana, el poblament es concentra prioritàriament a la zona septentrional del municipi, mentre que durant el període imperial tendeix a créixer vers la zona central i meridional. Els jaciments septentrionals es desocupen progressivament durant l'alt imperi. En canvi, els jaciments meridionals, situats a la zona més idònia per a l'explotació agropecuària, perduren al llarg del període baix-imperial.

Si els segles I i II dC es consideren el paradigma d'estabilitat del món romà, a partir del segle III la història ha estat molt marcada pel concepte de decadència. El punt de vista actual tendeix a rebutjar aquesta caracterització i s'enfoca més aviat a investigar les transformacions que tenen lloc al llarg dels darrers segles de l'Imperi



Romà i que afecten des de la política fins a l'economia o la religió i, també, les formes d'assentament.

Les produccions de ceràmica d'origen nord-africà, incloent-hi vaixel·la de cuina, de taula i àmfores, són un dels elements més característics d'aquest moment en el registre arqueològic. La seva arribada en abundància és un dels principals indicadors per identificar aquesta fase cronològica.

Un primer pas és observar el que coneixem de la dinàmica dels diversos assentaments que funcionaven en època alt imperial: en primer lloc trobem un grup de notícies que no aporten cap dada sobre la cronologia dels assentaments. És el cas del sector del Pedró i de Can Busquets i el mas Bellavista, als que als només es pot atribuir una ocupació dins del període romà, però sense més detall. De tota manera, en les excavacions al nou accés al polígon, s'han documentat fragments de tipus de ceràmica en ús al llarg dels segles II-VI aC. Això indicaria algun tipus d'ocupació en el sector del torrent de Can Busquets en època baix imperial.

Per altra banda, no s'han documentat directament fases d'abandonament o destrucció durant els segles III i IV aC. En casos on no es documenta material baix imperial. Els abandonaments semblen que s'haurien d'haver produït més aviat al llarg del segle II aC.

En els casos més ben coneguts de Can Tarrers i Can Noguera, els assentaments són objecte d'importantes reformes, amb l'abandonament d'alguns espais i la creació de nous. L'assentament situat al sector de Can Torre de la Riba ha estat considerat una fundació del s. IV. Les estructures només les coneixem a través de referències antigues que caldria confirmar. Podria tractar-se d'una nova fase d'un sector que possiblement ja era ocupat anteriorment, tal com mostra la dinàmica de poblament a la capçalera del torrent de Ferrans i entre Ca l'Oliveró i el torrent de l'Enrabiada. La documentació del material dels segles III, IV i V aC en força habitual en la major part d'assentaments. En trobem al nucli dels Banys, al Malhivern, Can Grau i en diversos punts de la vall dels Tremolencs.

La vila de Can Tarrers és l'única que ha estat excavada modernament i presenta una pervivència cronològica molt àmplia. Els materials més tardans que ha



proporcionat la vil·la s'adscriuen als segles IV i V aC. No obstant això, diversos autors han destacat la possibilitat d'una ocupació visigòtica que enllaçaria amb el període alt medieval, documentat a l'ermita romànica de Santa Maria del Camí.

A l'interior d'aquesta ermita es conserva una làpida sepulcral pertanyent a Xixilo, filla del comte Guifré el Pilós. L'esmentada làpida reaprofitava un bloc de marbre blanc decorat amb baix relleus de palmes i volutes que, segons J. Maurí, podrien datar-se al segle V dC, enllaçant amb l'abandonament de les darreres estructures de la vil·la (J.Maurí, 1949:30).

En conjunt podem constatar, com a mínim al llarg del s. IV, indicis d'ocupació en tots els assentaments associats a l'eix viari del camí ral, potser amb l'única excepció de l'establiment de la Passola. Així doncs, trobem continuïtat en tots els sectors amb activitat en el període anterior. Hi hauria dinàmiques de transformació dins els assentaments sobre les quals encara coneixem pocs detalls.

També cal ressaltar aquí les notícies de troballes de monedes encunyades durant el Baix Imperi que, juntament amb el material d'importació, indicarien que els assentaments garriguencs seguien fortament integrats en les estructures econòmiques de l'Imperi Romà.

Pel que fa la via romana del Congost, la descripció que fa Josep Maurí en la introducció a la seva *Història de la Garriga* respondria al que a mitjans del segle XIX era la "carretera antiga", és a dir, el camí carreter substituït per la nova carretera acabada els anys 1847-1848, molts trams del qual encara eren força evidents a indicis del segle XX.

Si bé no sabem fins a quin punt aquest traçat de mitjans del XIX corresponia al camí documentat en època medieval i moderna o amb via romana vinculada als mil·liaris del Congost, hi ha força indicis que no devia ser gaire diferent. En aquest sentit, hi ha en primer lloc els condicionants orogràfics ja comentats i la distribució dels assentaments romans i medievals.

Per un altre costat, l'arqueologia urbana dels darrers anys ha permès estudiar alguns trams de camí. En la reforma del carrer dels Banys de l'any 2009 es van posar en evidència a través de diverses rases les rectificacions que s'han fet en



aquest carrer en època contemporània, les quals li van donar un aspecte molt menys sinuós, el punt més interessant es va localitzar a l'altura del Balneari Blancafort, on es va poder estudiar un tram d'uns divuit metres del camí ral. En aquest punt es van localitzar fins a tres calçades sobreposades, totes empedrades i que, d'acord amb els responsables de la intervenció, haurien funcionat entre els segles XIV i XIX.

Per altra banda, en les obres de reforma de la plaça de Can Dachs, es va poder documentar un tram de via construïda en època romana. Es troba una mica apartada del traçat del carrer, passant pel mig de la plaça, en l'antiga horta de Can Dachs. Si bé encara no es coneixien els resultats definitius d'aquesta intervenció, les primeres notícies apuntarien al fet que es tracta d'un tram que haurà estat en ús en l'època alt imperial (I-II aC). Aquest fet és força excepcional, ja que poques vegades es documenten trams de via que no s'hagin mantingut en ús en èpoques posteriors. El tram documentat fa aproximadament uns 5 m d'amplada, està limitat per murs fets amb grans blocs de pedra seca i es troba pavimentat amb un preparat de còdols i terra piconada.

Com hem vist en parlar de la dinàmica d'assentaments, a partir del segle I aC es documenten al llarg de l'hipotètic traçat del camí del Congost alguns dels principals punts d'assentament. Sumant la presència de restes d'assentaments rurals complexos, elements funeraris d'època romana i encreuaments amb camins històrics propers als assentaments antics, resulta un mapa en què les distàncies entre els punts forts vinculats directament al camí del Congost entre la Garriga i Granollers són força regulars al voltant dels 1420 m. Aquesta distància correspon a la mesura romana de 40 *actus* utilitzada pels agrimensors romans.

L'agrimensura tenia una gran importància en la gestió del territori per part del poder romà. En el model ideal, el territori es dividia mitjançant eixos ortogonals, alguns dels quals prenen la forma de camins. Aquest sistema ideal, amb una aplicació pràctica molt diversa, tenia un vessant ideològic –apropiació de l'espai– i un de pràctic –repartiment i gestió de lots de terres– que el van fer àmpliament utilitzat al llarg de l'Imperi Romà.



En el cas de la via del Congost, aquestes distàncies regulars segurament no són casuals. És possible que la via servís de referència per estructurar el poblament a partir de treballs d'agrimensura vinculats a l'establiment de diverses explotacions rurals al llarg del camí. Així doncs, en el registre arqueològic de la Garriga no només hi trobem els elements més característics dels assentaments rurals d'època romana, sinó que hi és present també la concepció territorial. Aquesta hauria marcat directament o indirectament el desenvolupament del futur poblament.

Ja en època medieval i centrant-nos en l'evolució de la zona que es troba afectada per aquest projecte de remodelació, ens hem d'ubicar en el veïnat de Sant Macari.

Un dels veïnats que es documenten abans de 1348 al terme de la Garriga és el veïnat dels banys, al qual se li dona aquest nom per la seva situació a la rodalia de la deu termal a través del carrer dels Banys fins arribar a la Plaça Santa Elisabet.

Segons la informació documental recollida per en Jaume Oliver, les primeres referències escrites sobre l'existència d'uns banys comencen arran de la transferència dels dominis del cavaller Romeu de Congost al canonge garriguenc Pere de Noguera l'any 1282. La Pia Almoïna succeí el canonge Pere Noguera l'any 1316 i poc després va establir una peça de terra 'en lo lloch dit banys'. El 1326 apareix el primer document dels arxius locals que fa referència als mateixos banys en la confirmació per part del monestir de Santa Anna de Barcelona al garriguenc Pere de Pujol d'una terra ('in torrente qui discurrit in balneis sive bayns dicte parrochie').

La presència de la deu termal i dels primers banys va impulsar la creació d'un nucli de cases, de les quals es té constància a partir de 1317 ('duo solia domorum') i 1329 ('peciam terre cum domibus in ea constructis'). Durant el segle XIV les cases es van anar fent més nombroses fins a configurar un petit veïnat dotat de plaça ('Plasa dels Bayns', any 1397) que a principis del segle XV ja era conegut com a 'pobla dels banys' ('la pobla dels banys de Sent Steva de la Garriga', any 1405).

La presència dels banys a l'entorn de la deu termal garriguenca, des del primer terç del segle XIV com a mínim, va impulsar la creació d'un primer nucli de cases. Així, trobem solars per edificar ("duo solia domorum") sota domini de la Pia Almoïna de



Barcelona a partir del 1317 i de cases a partir del 1329 (“peciam terre cum domibus in ea constructis”), a cada costat del “camino publico” de Vic a Barcelona. A aquest veïnat se li va afegir, entre el 1347 i el 1364, un complex termal i eclesiàstic construït pels barcelonins Serra per establiment de la mateixa Pia Almoina.

El veïnat estava plenament consolidat a finals del segle XIV. Aleshores ja era costum fer-hi els actes públics i col·lectius, que en altres llocs es feien a recer de les esglésies parroquials. L’any 1397, per exemple, la talla veïnal per recaptar els diners per pagar el retorn de la Garriga al domini reial es va fer a la “Plasa dels Banys”.

L’any 1400, aprofitant l’estada del rei Martí I a l’hospital termal, Pere Mallol va rebre l’establiment de les aigües sobrants de la deu termal per construir un segon hospital. L’activitat dels dos hospitals va contribuir, sens dubte, a consolidar el nucli de poblament. El 1488 ja es considerava “antiga” la primera plaça de la Garriga situada a Santa Maria del Camí i el mateix any trobem el nom de “pobla dels banys” (“popula balneorum”) per referir-se al veïnat.

Mentre que el mas depenia de les condicions ecològiques locals que havien de permetre la supervivència de l’explotació, els veïnats, tot i que els seus habitants mai es van desvincular del tot del treball agrícola, en depenien menys ja que influïen en la seva prosperitat els factors comercials, viaris, etc. En el cas de la població dels Banys, el factor clau va ser la presència d’un recurs natural tan singular com l’aigua termal i les possibilitats de bastir-hi activitats lucratives.

No obstant això, seria erroni considerar l’atractiu econòmic com a factor únic de creació veïnats, sense tenir en compte la intromissió dels senyors en l’organització de l’espai construït. En rigor, domini senyorial i atractius econòmics no es poden separar. En el cas del veïnat de Santa Maria del Camí, bastit entorn de la capella promoguda pels feudals Santa Eugènia, veiem des de principis del segle XIV una intervenció del bisbat de Barcelona conduent, amb el pretext de la repressió de conductes immorals, a la subordinació de la capella a l’autoritat diocesana. Com a resultat, Santa Maria del Camí va perdre les funcions hospitalàries, mentre que la colonització agrària de la plana al·luvial del Congost, iniciada des de la capella de



Santa Maria, la va reprendre el mas Terrers sota domini del monestir de Ripoll. Gairebé simultàniament, a través de la Pia Almoïna, el bisbat va promoure, el benefici seu, el desenvolupament del veïnat dels banys amb l'establiment de les aigües termals als barcelonins Serra.

Els anys inicials del segle XIV van constituir una ruptura en l'evolució de les formes d'assentament a la Garriga, lligada amb una reorganització del domini senyorial en l'àmbit local, fins i tot abans de la pesta negra i la crisi de mitjans de tres-cents. En aquest sentit, no trobem distinció entre "els processos resultants d'una estratègia activa de pressió sobre els espais d'hàbitat dispers i les concentracions que gaudeixen d'un caràcter més espontani". Al contrari, la iniciativa senyorial va ser preponderant en la creació dels dos nuclis concentrats així com en el seu diferent destí. Factors de localització com l'aigua termal o el pas del camí ral no van generar *concentracions espontànies*, sinó que van accentuar la competència entre senyors per organitzar l'espai, obtenir-ne el domini i accedir als beneficis que se'n derivaven.

La "pobla" també era coneguda amb el nom de "sagrera" ('sacraria ipsius parrochie Sancti Steffani', any 1485), pel fet de trobar-se a la rodalia immediata de la capella de Sant Macari, construïda per Maria Serra, tinent del primer hospital de banys garriguenc, l'any 1364.

Dues d'aquestes cases van estar dotades de banys. La primera fou la casa de banys dels barcelonins Serra, documentada a partir de l'any 1347, en l'emplaçament dels quals es va construir després el mas Caselles que l'any 1466 va incorporar les cases amb els banys. Una altra fou la de Can Mallol, bastida a partir de l'establiment que l'any 1400 el rei Martí I va fer a Pere Mallol de les aigües sobrants de l'hospital i casa de banys dels Serra.

El conjunt dels banys, farga, trull i cas del mas Caselles, el conjunt de Can Mallol i la resta de cases, hostals i obradors que van proliferar durant el segle XVI van fer créixer el nucli cap al nord seguint el camí ral. A mitjans del segle XVI ja es diferenciaven clarament 'lo carrer de la Garriga e la plaça del mateix poble' (any 1562).



El creixement del veïnat dels Banys, seguint el camí ral, va configurar un poble allargassat que la documentació moderna anomena significativament *carrer de la Garriga* (anys 1562) i, a vegades, *vila* (any). El futur nucli urbà de la Garriga va començar a créixer un cop superades les dificultats baix medievals. El 1488, Lluís de Centelles va establir a Narcís Pau, que ja tenia un hostel a la sagrera l'any anterior, unes cases amb pati situades a ponent de l'itinere regali quo itur a civitate Barchinone versus civitatem Vici", a les quals va renunciar el seu fill Climent Pau l'any 1494 davant de la impossibilitat de fer front als censos. El mateix any, el baró va tornar a establir les cases a Joan Oliveres, acabat d'arribar a la Garriga des de Montmany.

Des de finals del segle XV, el creixement del nucli per l'arribada de nous habitants i serveis es va fer mentre els edificis anteriors experimentaven millores i reformes, tot compactant les construccions del veïnat. Així, l'any 1499 la Batllia General va concedir perís a Pere Caselles per edificar un porxo i cases amb tres pilars, teulada de pedra i parets fina a tocar de la capella de Sant Joan i Sant Macari. Poc després, el prevere de la capella lli va deixar carregar les parets de la casa sobre les de la capella, a la part de tramuntana, deixant un carreró entre els dos edificis; a canvi. En Caselles es va comprometre a reparar la teulada de la capella, conduint les aigües i posar els canals de forma convenient.

A mitjan segle XVI, mentre s'estava fent més dens el poblament a la plaça, el veïnat va anar creixent cap al nord. El 1562, el desenvolupament del veïnat ja era prou important perquè s'esmentessin, diferenciats, "lo carrer de la Garriga e la plaça del mateix poble". El 1600 torna a aparèixer una referència al carrer, amb motiu de l'amonestació feta pel bisbe de Barcelona al rector de Vallcàrquera pel fet de tenir-hi com amistantçada la vídua Noguera ("dexe la amistat que té ab la vidua Noguera del carrer de la Garriga (...) y que en dit carrer de la Garriga no y vaja tant sovint com y va"). Poc després, el 1604, la Garriga va ser anomenada *vila* en la visita pastoral realitzada aquest any, senyal que al bisbe visitador devia semblar-li una aglomeració prou important per donar-li aquest qualificatiu. De l'antiga sagrera medieval al voltant de la capella de Sant Joan i Sant Macari en va restar la petja en la trama urbana, amb la placeta de Santa Isabel coincidint, estrictament, amb



l'espai sagrat canònic entorn del qual es van disposar les primeres *domos* documentades a principis del segle XIV.

Cal dir que la Garriga, tot i que no era un poble emmurallat, podia esdevenir una veritable vila closa en temps de necessitat. No és que la Garriga estigués dotada d'una muralla pròpiament dita; més aviat es tractava d'una forma de fortificació en què les mateixes cases feien muralla per la part de fora, combinades amb tancaments als caps d'amunt i d'avall del carrer. Sabem d'aquests tancaments amb motiu de l'epidèmia de còlera morbo del 1589-1590, segons unes factures presentades al calvari de la Garriga pel fuster encarregat de "fer les portes de cada cap de carrer". Les portes, fetes amb llates de fusta, golfos, claus i baldons, eren vigilades per guardades de la mateixa població.

Pel costat sud, a finals del segle XVI les portes es trobaven poc més avall de la plaça de Santa Isabel, davant de la casa del ferrer Cucurella, i pel nord eren a l'altura del carrer de la Doma. Mentre que el creixement del veïnat cap al nord va ser important, el seu desenvolupament cap a migdia va ser més moderat. Per la raó que fos, -segurament per la presència d'una gran horta dels Centelles- no es va omplir de cases l'espai conreat situa entre el veïnat i l'antic mas Vinyals situat camí ral avall. De fet, en aquest període la informació fa referència sobretot al cas gairebé únic de Can Cassart, casa que l'any 1540 va comprar a la baronessa Toda de Centelles l'antic mas Capella de plaça del Banys.

El creixement del veïnat dels Banys va ser paral·lel a la proliferació d'altres cases als afores, que en alguns casos van donar lloc a nous nuclis. Camí ral amunt, es tracta principalment dels veïnats de Querol i de Gallicant.

Pel que fa els antecedents arqueològics, el 1949, el senyor Maurí havia constatat 26 jaciments romans a la Garriga. Més endavant, l'Àrea d'Arqueologia del Museu de Granollers va localitzar 29 jaciments més, 13 d'època republicana i 16 d'època imperial. El 1990 hi havien inventariats 35 jaciments, els quals ofereixen vil·les, enterraments i materials dispersos que no poden catalogar-se de forma segura.

Dins dels jaciments catalogats que es troben situats al centre de La Garriga, és a dir, en les immediacions del solar objecte d'aquesta intervenció, hi són:



1- A09- Can Caselles I. Situat a la cruïlla entre el carrer de Caselles i la placeta de Santa Isabel. HI ha testimonis d'una ocupació prehistòrica, ja que l'any 1975, Joan Hernández va recollir nombrosos fragments de ceràmica a mà amb decoració incisa que s'han adscrit a l'Edat del Bronze.

2- A41- Can Caselles II. Situat a la cruïlla entre el carrer de Caselles i la placeta de Santa Isabel. Diversos autors coincideixen en destacar la possible existència d'unes termes romanes en aquest indret. El 1877, Pere Alsius, membre de l'ACEC, va observar que tant a les parets exteriors de l'edifici com al rierol que hi discorria a prop, s'hi conservaven nombrosos rajols romans. L'any 1881, Josep Fiter, també de l'ACEC, va visitar l'edifici de can Caselles quan l'estaven enderrocant i va remarcar l'existència d'unes voltes que presentaven una disposició semblant a la romana. L'historiador garriguenc Josep Maurí va recollir fragments de teula romana en el mateix clos de la deu, i va observar restes d'antigues construccions al seu entorn.

3- A43- El Figueral Es troba situat a la cruïlla que formen els carrers del Figueral i el carrer Banys. El jaciment va ser documentat el 1897, en un hort que es trobava a la cruïlla. Va ser identificat com a una necròpolis romana, possiblement amb sepultures de tegulae segons J. Maurí.

4- A44- La Via romana del Congost Pertanyia al pas natural que comunica Barcelona amb Vic, aprofitant els passos del Congost i del Besòs. Ha estat objecte de dues excavacions, una a Centelles i l'altre a Sant Martí de Centelles, però en cap de les dues s'ha constatat l'època romana degut a la seva reutilització durant el temps. Es conserven 6 mil·liaris. J. Maurí va estudiar el seu pas per La Garriga, documentant el seu recorregut, des de la seva entrada per Gallicant fins més enllà del torrent de Samalús.

5- A49- Galeries Banys Es troba situat al carrer dels Banys, entre els números 8 i 10, actualment al subsòl de l'edifici comercial de les Galeries Banys. Als anys 70, Joan Hernández va documentar alguns fragments de Terra Sigil·lada romana a nivell superficial. Amb la construcció de l'edifici, s'afirma que van aparèixer restes romanes que es van silenciar per por a un atur de les obres.



En l'actual Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU), aquests jaciments es troben catalogats com a Bé Cultural d'Interès Local, amb protecció pendent d'aprovació en el Pla Especial de Protecció del Patrimoni (PEPP).

5. MOTIVACIONS DE LA INTERVENCIÓ I OBJECTIUS

Aquesta intervenció ve motivada pel projecte de millora de les instal·lacions de serveis i sanejament del carrer dels Banys, entre Figueral i Doma, de la Garriga (Vallès Oriental), promoguda per l'ajuntament del consistori. Tenint en compte la situació de protecció de la zona a intervenir, es va fer necessària la presència d'un tècnic en arqueologia per dur a terme el seguiment ocular dels rebaixos ocasionats per aquesta obra.

La zona afectada es troba ubicada al vell centre de La Garriga, en el que s'ha vingut a anomenar veïnat de Sant Macari. Aquest barri que és present en l'entramat urbà de La Garriga des del S.XIV, conta amb varis punts d'interès arqueològic entre els que es troben d'època romana les restes d'unes termes i restes d'una necròpolis d'època augustal. Ja en època medieval, les restes de can Caselles o, Can Mallol, que tot hi haver estat molt reformats amb posterioritat, pot ser que les úniques restes genuïnes de les construccions originals es trobin soterrades. Aquest és un dels motius, pel qual la zona hauria de ser objecte de seguiments arqueològics en cas de remocions de terres, així com d'estudis arquitectònics en el cas de reformes generals dels edificis més antics.

Tot i que actualment la zona es troba totalment urbanitzada, la rodalia de la deu termal, en la qual es trobaven els elements patrimonials, es pot delimitar amb certa seguretat tenint en compte l'espai de l'antiga sagrera de Sant Macari. Aquest espai apareix clarament delimitat caminant 30 passes en direcció a cada punt cardinal a partir de les hipotètiques parets de la desapareguda capella, allà on avui dia hi ha un forn de pa.



6. METODOLOGIA

El mètode de registre de les dades emprat a l'excavació i el que s'utilitzarà durant el desmuntatge parcial, és el proposat per E.C. Harris i per A. Carandini, modificat a partir de la pràctica arqueològica en aquest tipus de jaciments i de les circumstàncies concretes de l'excavació. Per al registre objectiu dels elements i estrats identificats, es realitza una numeració correlativa d'aquests denominats «Unitat Estratigràfica» (u.e.) que individualitza uns d'altres. Cada u.e. té una fitxa en la que s'indica: la seva ubicació en el context general del jaciment, la seva ubicació en les plantes i seccions, la seva definició i la seva posició física respecte a les altres unitats estratigràfiques. Finalment s'ha realitzat una llista-resum de les mateixes que s'incorporarà en la memòria final. Pel que fa a la nomenclatura de les Unitats Estratigràfiques, s'ha seguit una pauta de treball en la qual s'anaven nomenant els estrats de forma correlativa, a partir de l'estrat 01, a mesura que aquests s'anaven documentant.

En el cas dels estrats o estructures no arqueològiques, també s'han documentat i se'ls ha donat una unitat estratigràfica, per tal de poder explicar les relacions físiques amb els estrats arqueològics, tot i que no formaran part de les estructures que es proposa desmuntar en aquest informe.

El material gràfic està compost per plantes generals i de detalls concrets, seccions en les que es representa la successió estratigràfica; i, per suposat, el material fotogràfic imprescindible per a la constància visual dels treballs realitzats.

Els materials arqueològics recuperats han estat rentats, siglats amb la sigla GCB'17 (Garriga Carrer dels Banys 2017) i posteriorment s'ha inventariat i estudiat el material, atorgant a cada peça un número d'inventari individualitzat. Finalment cada peça ha estat col·locada en una bossa on hi consta la seva sigla i número d'u.e..

L'excavació de les estructures es realitzà de forma manual per part de l'arqueòloga directora, amb l'ajuda dels treballadors de l'obra, extraient de forma mecànica els estrats arqueològics.



7. TREBALLS REALITZATS

Els treballs arqueològics duts a terme entre els mesos de setembre i octubre de 2017, al carrer dels Banys, entre Figueral i Doma, de la Garriga (Vallès Oriental), es van realitzar sota la direcció arqueològica de Tatiana Piza Ruiz, de l'empresa ARQUEÒLEGS.CAT (Catarqueòlegs SL).

El control arqueològic dels treballs es va iniciar després de l'extracció de les diverses capes de formigó i llambordes del paviment actual. Inicialment es va procedir a l'excavació d'una rasa de sanejament al centre de tota l'allargada d'aquest segment del carrer, substituint un tub de formigó instal·lat, segurament entre els anys 50 o 60. Dita rasa tenia unes mesures força vacil·lants; l'amplada variava entre 1 i 1,5 m, segons la resistència del sediment de la rasa, el qual en algunes ocasions es va despendre, augmentant l'amplada de la mateixa, i fins a 2 m en els punts on estava prevista la instal·lació dels pous de sanejament. La potència en canvi era de 2,1 m inicialment, a l'encreuament amb el carrer Figueral i disminuïa amb un pendent del 2%, fins a 1,5 m de potència, a l'alçada de la plaça de Can Dachs. La llargada de la rasa era de 124,6 m, els quals no eren totalment rectilinis, ja que seguien el traçat d'aquest segment de carrer per tal que sempre es trobés situada al centre.



Imatge de la màquina realitzant la rasa central del carrer

La major part del sediment extret en aquesta rasa corresponia al rebliment de l'antiga rasa (u.e. 04) on es trobava el tub de formigó, excepte en els trams que la rasa era més ampla que l'anterior, o en els que se'n va modificar el traçat.

Per altra banda, el sediment que va quedar al descobert amb l'extracció del rebliment estava compost per una capa inicial de preparació del carrer (u.e. 01) de pedres petites, lligades amb argila, d'uns 8-10 cm de potencia. Era un estrat molt dur que cobria tot el sòl, sobre el qual van disposar les capes de formigó i l'enllosat actual. Aquest estrat cobria tant la rasa del col·lector antic, com la resta del carrer. Per sota va aparèixer un estrat de rebliment, compost per terra de color gris i pedres, d'uns 25 cm de potencia (u.e. 05). Finalment, fins a la part inferior de la rasa oberta, apareixia un estrat sorrenc d'arena de color vermellós (u.e. 06). Aquests dos últims estrats (u.e. 05 i 06) es trobaven tallats per la negativa de la rasa del col·lector antic de formigó (u.e. 01).

A mesura que s'avançava en la obertura de la rasa central, aquests estrats van anar variant de potència. La diferència principal era que intermitentment, deixava d'aparèixer l'estrat majoritari u.e. 06 en el lloc del qual s'observava un estat d'argila del mateix color vermellós, amb carbonets (u.e. 07). Aquest estrat també es trobava cobert per la preparació del carrer i retallat per la rasa del col·lector antic.

Duran el rebaix del primer fragment de la rasa i les escomeses que hi connectaven es va poder documentar diverses estructures de sanejament d'aigua antigues com són un col·lector de maó lligat amb morter (u.e. 08), per sota del qual apareixia un tub de ferro d'aigua, del qual se'n va poder observar tot un lateral al perfil de la rasa central, com també un fragment complet de l'estructura, en el rebaix de la rasa per l'escomesa de la casa nº 35. Més endavant aquesta estructura apareixia desplaçada en direcció nord, al costat d'un altre col·lector format per un tub de ceràmica vidrada de color marró, envoltat de formigó i pedres.

També va aparèixer en diversos casos, una canalització de plom, revestida de maons, que travessava tant el carrer com la rasa antiga del col·lector (u.e. 11).





Detall del lateral de la u.e. 08, que s'observa a l'interior de la rasa del col·lector central.



Detall de la u.e. 08, en la obertura de la rasa de l'escomesa de la casa n° 35.



Detall de la u.e. 09, en la obertura de la rasa de l'escomesa de la casa n° 25.



Detall de la u.e. 11, travessant la rasa del col·lector central.

Totes aquestes eren estructures modernes les quals no formaven part de la proposta de desmuntatge.

Per altra banda, en els treballs d'excavació del nou pou calent, realitzats abans dels rebaixos, sense control arqueològic, es va deixar al descobert un conjunt de dues estructures de col·lecció d'aigua (u.e. 10), que apareixien una al costat de l'altra, entre les cases 31 i 33. Es tracta de dos col·lectors d'obra, fets de maó i lligats amb morter dur, d'arena, molt semblant a l'identificat en l'estructura u.e. 08. El col·lector situat al nord estava format per una base d'una filera de maons, parets formades per dues columnes de maons disposats horitzontalment i una tapa de dues fileres. El que es trobava al sud, era lleugerament més petit, estava conformat pel mateix tipus de maó, però amb la diferència que les parets estaven compostes per maons disposats verticalment, amb el cantó allargat al terra. Els maons eren de color rogenc i tenien unes mesures de 29 cm d'allargada, 14 cm d'amplada i 4 cm de gruix. Pel que fa les estructures, la gran tenia una alçada de 36 cm mentre que la petita en feia tant sols 30, tot i que quedaven a la mateixa alçada per la part superior.



Detall de la u.e. 10, que va quedar al descobert durant l'excavació del nou pou calent, entre les cases 31 i 33.

Aquestes estructura no es trobaven afectades pels treballs de rebaix de terres, de manera que no es va procedir al seu desmuntatge sinó a la cobertura de les mateixes.

En la resta de les rases obertes per les escomeses de les cases no apareixien aquestes estructures, ja que havien estat destruïdes en la instal·lació de les escomeses de formigó connectades al col·lector central antic.

Durant el rebaix de la resta de la rasa del col·lector central van aparèixer diversos fragments de paviment de grans còdols, disposats verticalment i lligats amb arena de color marró clar, molt dura (u.e. 12), que segurament corresponien a la fase del s. XIX, del camí ral, que tenia més o menys el traçat de l'actual carrer dels Banys. Aquest paviment apareixia en els segments en que la rasa era més ampla que l'antiga o canviava de traçat, tot i que just a l'encreuament del carrer dels Banys amb Pere Fuster, apareixia un gran fragment del paviment que es troba minat pel pas del col·lector antic. En concret es van identificar 3 fragments d'aquest paviment al llarg de tota la rasa.

En el primer tant sols van aparèixer dos grans còdols al cantó sud de la rasa, el que feien intuir que en aquest cantó del carrer es conserva un fragment d'aquest paviment. Per la part inferior del paviment va sorgir ceràmica vidrada moderna.



**Detall del primer tram de la u.e. 12,
davant de la casa n° 32.**

El segon fragment apareixia pocs metres més endavant, entre la casa 32 i la 30. Es tractava del fragment més gran identificat, ja que es trobava minat per la part inferior pel pas del col·lector de formigó. Es trobava trencat per un cantó, on s'observava un forat (u.e. 13), reblert amb terra de color marró fosc (u.e. 14), amb material modern. En aquest fragment no va aparèixer ceràmica, però sí fragments de bronze enganxats a les pedres.



Detall del segon tram de la u.e. 12, entre les cases 32 i 30.

El tercer fragment apareixia junt a l'encreuament entre el carrer del Banys i Pere Fuster.

Estava conformat per grans còdols, alguns del quals es trobaven disposats horitzontalment (i no verticalment com a la resta del paviment identificat), formant el que semblava una línia recta, tot i que és difícil interpretar la forma global del paviment, a partir d'un petit fragment. En aquest punt apareixia una major quantitat d'arena per lligar els còdols i no va aparèixer material arqueològic de cap tipus.



Detall del tercer tram de la u.e. 12, a l'encreuament entre el carrer dels Banys i Pere Fuster.

Tots tres fragments del paviment de còdols es trobaven directament coberts pel preparat del carrer actual (u.e. 01).

Més endavant, a partir del nº 6-10, corresponents a les galeries, apareixia un altre paviment de terra batuda de color marró molt clar i molt dur (u.e. 16), semblant al lligam del paviment de còdols, en el qual es podien observar, també, franges de còdols. Per altra banda apareixen fins a 14 forats de pal (u.e. 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45 i 47), que retallaven la u.e. 16, reblerts de cendra, carbó i pedres (u.e. 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46 i 48), com també un forat modern (u.e. 49), com el que retalla el paviment de còdols.

Es van identificar fins a quatre segments d'aquest paviment, que en aquest cas es trobaven molt junts, per que estava trencat pel pas d'alguns serveis. En aquest sector va ser possible documentar una extensió considerable d'aquesta u.e. 16, ja que la rasa realitzada es trobava fora del traçat de l'anterior rasa del col·lector de formigó.

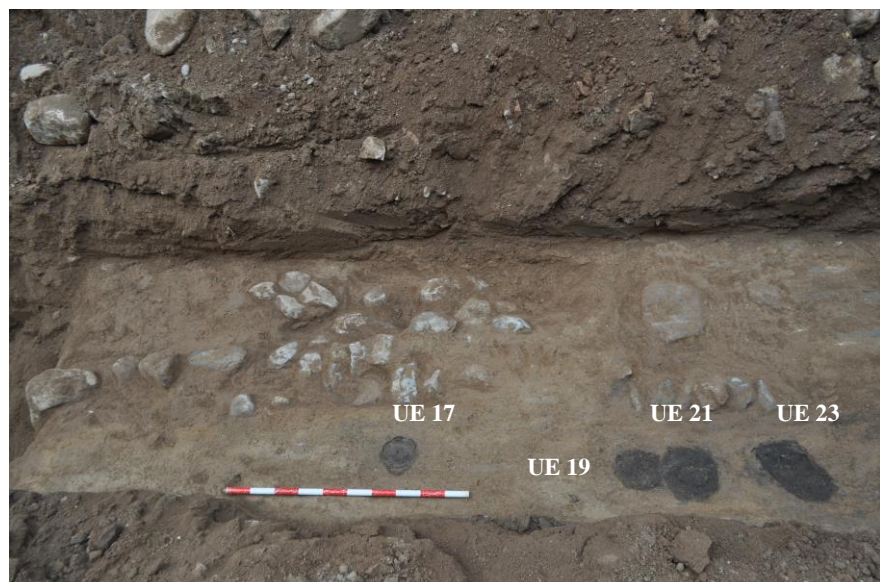
El primer fragment identificat tenia una allargada mitjana d'uns 2 m, i ocupava l'amplada de tota la rasa (1,5 m aproximadament). En aquest fragment s'observava una franja central de còdols, tot i que no es van identificar forats de pal.



Detall del primer tram de la u.e. 16, a l'inici de la casa nº 6-10.

El segon fragment de la u.e. 16 tenia una allargada d'uns 3,5 m i una amplada d'1 m. En aquest cas no ocupava tota l'amplada de la rasa. També apareixia una franja de còdols al centre de la rasa que separaven la u.e. 16 amb la u.e. 15, la qual quedava al cantó sud de la rasa, corresponent a un estrat de terra, de textura argilosa, amb còdols dispersos.

En aquest segon fragment van aparèixer 4 forats de pal (u.e. 17, 19, 21 i 23), de forma arrodonida i amb un radi mitjà de 15 a 20 cm, els quals estaven reblerts de carbó i cendres, amb algunes pedres força grans clavades a l'interior (u.e. 18, 20, 22 i 24). Un cop excavats els forats, la seva profunditat era d'uns 10 o 15 cm.



Detall del segon tram de la u.e. 16, i els 4 primers forats de pal (u.e. 17, 19, 21 i 23)

Detall del segon tram de la u.e. 16, un cop excavats els forats de pal.

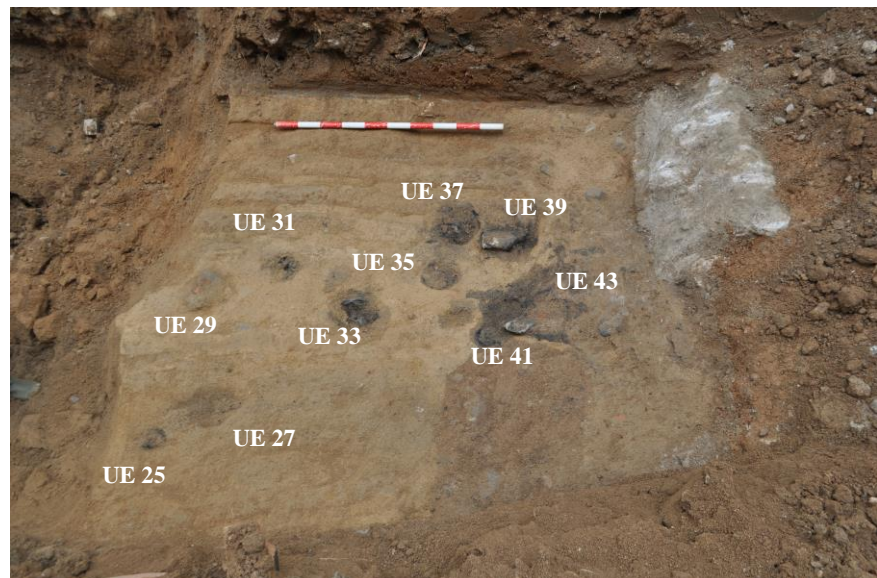


El tercer fragment del paviment (u.e. 16) tenia una allargada màxima d'uns 2 m i una amplada de 1,5 m i apareixia al costat de la u.e. 15, que en aquest cas no presentava còdols dispersos.

En aquest cas el fragment de paviment presentava 9 forats de pal (u.e. 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41 i 43), també de forma arrodonida i d'un diàmetre similar als anteriors i un forat modern (u.e. 45), de forma ovalada i força més gran que els forats de pal. El rebliment dels forats de pal era el mateix que el dels 4 primers (u.e. 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42 i 44), tot i que un cop excavats presentaven una profunditat superior, d'entre 20 i 30 cm. Pel que fa el forat modern, el rebliment era de terra

marró fosc, de textura argilosa i pedres (u.e. 46) i tenia una profunditat d'uns 50 cm.

Detall del tercer tram de la u.e. 16, i 9 forats de pal (u.e. 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41 i 43).



Detall del tercer tram de la u.e. 16, un cop excavats els forats de pal.



El quart i darrer fragment del paviment tenia una allargada d'uns 2,5 m i una amplada d'entre 2,5 i 3 m.

En aquest cas, el fragment de paviment tant sols presentava dos forats de pal (u.e. 45 i 47), amb la mateixa forma dels anteriors, que un cop excavats presentaven una profunditat d'entre 10 i 20 cm.



Detall del quart tram de la u.e. 16, i els darrers 2 forats de pal (u.e. 45 i 47).



Detall del quart tram de la u.e. 16, un cop excavats els forats de pal.

Els forats de pal retallaven únicament el paviment de terra batuda, el qual tenia una potència d'entre 10 i 40 cm, segons el sector. El forat modern, en canvi retallava tant el paviment de terra batuda com l'estrat inferior.

Aquest paviment es trobava cobert per l'estrat d'arena gris i pedres (u.e. 05) i cobria l'estrat majoritari de rebliment del carrer (u.e. 07)

Tenint en compte les cotes dels dos paviments documentats (u.e. 12 i 16), i les característiques dels dos, semblen correspondre a un mateix paviment coetani, però que presenta diferents característiques al llarg del carrer. La u.e. 12 correspon a un típic paviment de còdols d'un carrer, mentre que la u.e. 16 es podria interpretar com un espai de plaça o una zona amb tendals, fet que respondria també a l'aparició dels forats de pal.

Seguidament, es van realitzar dues rases de serveis a banda i banda del carrer, de mides distintes, segons el nombre d'instal·lacions necessàries i les restes identificades durant la seva obertura.

En el cas de la façana de números parells, la rasa feia 1'2 m d'amplada aproximadament, per una profunditat d'1 m. La rasa dels números senars tenia una amplada d'entre de d'entre 1 i 2m, i una profunditat d'1m, aproximadament.

Durant l'excavació de la rasa de serveis de la façana dels números parells es va identificar un altre fragment del paviment de còdols del s. XIX, davant de la casa nº 30, a més de fins a tres murs, corresponents a les façanes de les cases antigues, davant dels números 26 (dues façanes diferents, ja que es tractava de dues cases juntes) i 24.

El paviment identificat en aquesta rasa es trobava segmentat pel pas dels antics serveis, en tres fragments; un primer de 2m d'allargada, un segon de 2,5 m d'allargada i un tercer de 2 m d'allargada. Tots tres fragments tenien una amplada mitjana d'1 m.

En aquest cas el paviment també era de còdols disposats verticalment i lligats amb arena clara, molt dura. Es trobava cobert per l'estrat 05, d'arena gris i pedres i cobria l'estrat majoritari del carrer (u.e. 06), de terra sorrenca de color vermellós.



Detall del primer tram de la u.e. 12, identificat a la façana dels números parells.



Detall del segon tram de la u.e. 12 identificat a la façana dels números parells.



El primer mur de façana, identificat davant de la casa nº 26 (u.e. 53), resultava un mur de 65 cm d'amplada, 4,3 m d'allargada i 40 cm de potència, i va aparèixer a 51 cm (el cantó est) i 30 cm (el cantó oest) de la façana, ja que no seguia el mateix traçat que l'actual. Estava conformat per grans còdols lligats amb morter de calç. De l'estrat que el cobria (u.e. 51), d'argila de color marró molt fosc i d'uns 3 o 4 cm de potència, se'n va obtenir ceràmica blava catalana, datada de la primera meitat del s. XVII (1600-1635). Per la part interna, el mur presentava un rebliment d'argila marró barrejat amb material constructiu i pedres (u.e. 54), que segurament corresponia al rebliment de la rasa de fonamentació del mur (u.e. 52), tot i que no es va poder documentar ja que quedava per sota de la casa actual. Per l'exterior s'hi adossava la u.e. 06, estrat sobre el qual s'assentava el mur.

El mur es trobava tallat pel pas de cables a l'est i per l'escomesa antiga a l'oest.



Detall de la u.e. 53, davant de la casa nº 26.

La segona línia de façana (u.e. 56) identificada davant de la segona casa del nº 24 (primer edifici), resultava un mur d'uns 65 m d'amplada, una allargada de 4 m i una potència d'entre 40 i 80 cm, segons del sector. Formava una cantonada a la banda est de la façana i es trobava a 17 cm de la façana per l'est i passava per sota de la casa actual, ja que aquesta tampoc seguia el mateix traçat de la casa actual.

Resultava un mur de còdols, lligat i parcialment arrebossat amb morter d'arena molt dur. De l'estrat que el cobria (u.e. 55), d'argila de color marró, i d'uns 5 a 35 cm de potència, depenent del sector, se'n va obtenir ceràmica blava catalana del s. XVIII-XIX. No es va poder observar com era l'estat de la part interna del mur, però per la part externa se li adossava el mateix estrat que el mur estava cobrint (u.e. 06).



Detall de la u.e. 55, davant de la casa n° 24 (primer edifici).

La darrera línia de façana u.e. 58, documentada davant del segon edifici del n° 24 tant sols presentava 14 cm de mur per fora de la línia de façana actual, de manera que no va ser possible documentar les mesures del mur. Tenia una potència de 68 cm i sobresortia uns 40 cm per la banda est i 18 cm per l'oest, de manera que aquesta tampoc seguia el traçat de les façanes actuals. Pel que fa la factura, presentava les mateixes característiques que el mur identificat davant del n° 26 (u.e. 53), de còdols, lligat amb morter de calç. En aquest cas no va ser possible extreure material ceràmic de l'estrat de cobertura. El mur es trobava trencat per una caixa a l'est i també per l'oest, tot i que no es va poder identificar quin era l'element que el trencava.

En aquest cas el mur s'assentava també sobre la u.e. 06, que era el mateix estrat que s'hi adossava.

Tenint en compte les característiques de les tres línies de mur identificades i les relacions amb els estrats, es pot intuir que es tracta de la fonamentació de les antigues façanes, ja que en cap cas es va identificar un estrat d'ús en l'excavació de les mateixes, ni per la part externa ni per la interna.



Detall de la u.e. 58, davant de la casa n° 24 (segon edifici).

En paral·lel a aquests treballes es van realitzar dos sondejos davant de la façana dels nombres senars, per tal d'identificar les possibles estructures que apareixerien en la obertura de la rasa de serveis d'aquest cantó del carrer.

El primer sondeig es va obrir davant de la façana de la casa n° 35 i tenia unes mesures de 1,5 m de cantó (quadrat) i una potència de 1,2 m. La obertura del sondeig va deixar al descobert un tram de mur de còdols (u.e. 102), de mides mitjanes, lligat i parcialment arrebossat de morter d'arena molt dur. El mur tenia una amplada de 50 cm i una potència de 80 cm i s'assentava sobre la u.e. 101 (igual a la u.e. 06), estrat que també se li adossava per la part interna. Per la part externa apareixia un estrat d'argila de color marró fosc, amb pedres i runa (u.e. 100).

El segon sondeig es va obrir davant de la casa n° 29, on es trobava el pou calent. Tenia unes mesures de 3,2 m d'allargada, 1,4 m d'amplada i 1,2 m de potència.

En aquest sondeig es va identificar quatre estructures, de la façana en direcció al carrer: la primera era un paviment de maons quadrats sense vidrar (u.e. 206), del

qual tant sols en restava alguns fragments de maons, de 2 cm de gruix; una base d'un mur de maons molt estret (u.e. 207), d'una sola filera de maons, lligats amb morter modern; un mur de maons disposats verticalment, amb el cantó allargat a terra (u.e. 208), lligats amb morter modern molt dur, d'uns 32 cm d'amplada i una potència de 46 cm; i el col·lector de maó (u.e. 209) dels anys 30-50, identificat en altres sectors. Arran de façana va sorgir una pedra amb una capa de calç d'1 cm, la qual s'estenia lleugerament cap als cantons. Malauradament algunes de les estructures identificades es trobaven molt fragmentades i en molt mal estat degut a les constants remodelacions de les façanes i els serveis del carrer.



Detall del sondeig 1, on es pot observar el mur u.e. 102.



Detall del sondeig 2, on es poden observa la u.e. 201 i 207.



Detall del sondeig 2, on es poden observa la u.e. 206, 207, 208 i 209.



Detall del sondeig 2, on es poden observa la u.e. 208, en potència i 209.

La obertura de la rasa de serveis de la façana dels números senars va deixar al descobert un major nombre d'estructures, ja que es tractava de la façana que més va retrocedir durant el pas dels segles. En el primer tram de la rasa es va identificar un mur de façana molt allargat al qual se li adossava un mur més estret, davant de les façanes 35 i 33. El mur principal, u.e. 59 (igual a la u.e. 102 de la cala 1) resultava una estructura de 60 cm d'amplada, 9,9 m de llargada i una potència d'entre 40 i 50 cm, segons el tram. Es trobava fragmentada pel pas de serveis antics. Era un mur de còdols lligat i arrebossat amb una gran quantitat de morter d'arena molt dur, tipologia constructiva semblant a la u.e. 56. No va ser possible dibuixar en detall aquestes dues estructures, ja que en prou feines es podien apreciar les pedres entre la gran quantitat de morter.

Ja davant de la façana nº 33 s'acabava el mur i un mur més estret se li adossava. Aquesta estructura, u.e. 60, resultava un mur de 2,5 m de llargada, 29 cm d'amplada i 26 cm de potència, de manera que acaba uns 15 cm per sobre del mur principal.



Detall de la u.e. 59



Detall de la u.e. 60

A la part interna del mur u.e. 59 es van identificar dos paviments de maó vermell sense vidrar, molt semblants, un al damunt de l'altre, separats per una capa de morter molt fina. Els maons del paviment inferior (u.e. 62) estaven disposats a junt seguit, paral·lels al mur, mentre que els del paviment superior (u.e. 63) estaven disposats de punta.

Es va identificar un segon fragment del paviment inferior, una filera de maons, molt a la vora de la façana actual, que cobrien la vora de la cobertura d'un pou calent (u.e. 64), construït amb maons molt semblants als del paviment, lligats i arrebossats amb calç. Aquesta estructura resultava un pou circular, de 78 cm de diàmetre interior i uns 86 cm de diàmetre exterior. Es trobava sota a façana actual de la casa 35, sobresortint-ne tant sols 35 cm. No es va poder identificar la seva profunditat, tot i que fa més de 4 m. Aquest pou estava cobert per dues tres fileres de maons que se suportaven a les parets del pou. Exteriorment, es van identificar uns 80 cm del pou, contant la paret i la cobertura.



Detall de la u.e. 62 i 63



Detall de la u.e. 63



Detall de la u.e. 64



Detall de l'interior de la u.e. 64

Davant de la façana nº 29 i del pou calent, es va identificar les estructures excavades a la cala 2, i se'n va poder documentar la llargada; el mur de maó, u.e. 65 (igual a u.e. 208, de la cala 2), tenia una llargada d'uns 4 m i la filera de maons, u.e. 67 (igual a la u.e. 207, de la cala 2), una llargada d'uns 3,2 m. No es van identificar més fragments del paviment de rajols, ja que estava en molt mal estat i trencat per la rasa del gas.

En el darrer tram de la rasa, davant la façana nº 1, es va identificar un tram de la via romana, en molt mal estat de preservació i conservació, a causa del múltiple pas de serveis durant el segle passat. Es van identificar fins a tres trams d'aquesta via. El primer és el que es trobava en més bon estat de conservació, ja que preservava un fragment molt petit de paviment de *tegula* piconada (u.e. 69) a la part superior, que cobria el nivell d'ús principal de la via, corresponent a una solera de terra piconada i fragments de ceràmica comuna (u.e. 70). Era un nivell força dur que cobria una preparació de còdols (u.e. 71), que funcionava com a base de la via. Els dos darrers nivells, es trobaven retallats, formant un forat arrodonit (u.e. 72) reblert d'argila marró (u.e. 73), nivell on es va identificar el fragment més rellevant de ceràmica romana, un fragment informe de terra sigil·lada africana, juntament amb ceràmica vidrada monocroma moderna. També es va identificar un petit sector d'enrunament de grans fragments de *tegula* romana (u.e. 74).

Els dos fragments restants de la via tant sols conservaven l'estrat de preparació de còdols.

Per tal de poder identificar la totalitat de la via preservada es va realitzar la cala 3, al sector en que estava en més bon estat de conservació (el primer segment), de 2'9 per 3,4 m, la qual no va resultar massa productiva. Aquesta via, identificada també en intervencions anteriors a la plaça de can Dachs, es trobava delimitada per murs de blocs de pedra força grans. Malauradament, en aquest cas la via es trobava segmentada pel pas del col·lector de formigó i els tubs de cables elèctrics, a banda i banda, de manera que no se'n va preservar cap dels dos límits.





Detall del primer segment de la via romana i la cala 2



Detall del segon segment de la via romana



Detall del tercer segment de la via romana

8. CONCLUSIONS

Els resultats obtinguts arran de la intervenció arqueològica preventiva realitzada al Carrer dels Banys, entre Figueral i la Doma, de la Garriga (Vallès Oriental), han estat positius. La intervenció es va dur a terme entre els mesos d'agost i novembre de 2017, sota la direcció de l'arqueòloga Tatiana Piza Ruiz, de l'empresa ARQUEÒLEGS.CAT SL.

Amb l'objectiu de remodelar els serveis i la pavimentació del carrer, el consistori de la Garriga va realitzar un projecte que preveia el seguiment arqueològic dels treballs de rebaix de terres. Durant aquests treballs es van identificar estructures molt diverses, tant arquitectònicament com cronològica, tot i que totes elles formaven part d'un context molt similar.

El carrer dels Banys es troba en un punt d'interès, dins el context crono-evolutiu del poble; en època romana, sembla que el municipi de la Garriga formava part del territori de *Lauro*. No coneixem exactament les dimensions, la situació ni la realitat de la organització d'aquest territori. El traçat del carrer ha fossilitzat des d'època

romana; els vestigis més antics identificats en aquesta intervenció són les restes, força malmeses, de diversos fragments de la via romana. En alguns punts es va identificar la preparació de la via, conformada de petis còdols de pedra i en altres la solera de terra piconada. En aquest cas, la via romana no seguia exactament el traçat de l'actual carrer dels Banys. Antigament se'n va identificar un altre fragment a la plaça de Can Dachs, passant pel mig de la plaça, en l'antiga horta de Can Dachs. En aquell cas es va poder observar tota l'amplada de la via, d'uns 5 m d'amplada i limitat per murs fets amb grans blocs de pedra seca. L'anàlisi del material realitzat en la intervenció Can Dachs apuntava al fet que es tractava d'un tram que hauria estat en ús en època alt imperial (ss I-II dC), hipòtesi que recolza els pocs fragments de ceràmica identificats al carrer dels Banys.

Aquestes troballes evidencien que la zona intervinguda es troba a la vora d'un nucli de poblament organitzat, conjuntament amb els llocs de la Passola, Ca l'Oliveró, Can Torra de la Riba i la SATI, al llarg de l'eix del Congost, corresponent a l'antiga via romana, un eix de comunicació interior-prelitoral, que travessa el municipi de sud a nord. Aquesta via està ben documentada per la presència d'un conjunt de mil·liaris (del Congost i del Cingle). Posteriorment, aquest eix de comunicació esdevindria el camí ral.

Més endavant, la presència dels banys al voltant de la seu termal va impulsar la creació d'un primer nucli de cases, des del primer terç del s. XIV. A aquest veïnat se li va afegir, a mitjan. s. XIV, un complex termal i eclesiàstic.

El creixement del veïnat dels Banys va ser paral·lel a la proliferació d'altres cases als afores, que en alguns casos van donar lloc a nous nuclis, camí ral amunt, es tracta principalment dels veïnats de Querol i de Gallicant.

Poc a poc esdevindria una vila closa que, tot i que no era un poble emmurallat, quedava tancada pels murs de les cases i les portes, en temps de necessitat.

Sabem d'aquests tancaments amb motiu de l'epidèmia de còlera morbo del 1589-1590, segons unes factures presentades al calvari de la Garriga pel fuster encarregat de "fer les portes de cada cap de carrer". Les portes, fetes amb llates de fusta, golfos, claus i baldons, eren vigilades per guardades de la mateixa població.

Pel costat sud, a finals del segle XVI les portes es trobaven poc més avall de la plaça de Santa Isabel, davant de la casa del ferrer Cucurella, i pel nord eren a l'altura del



carrer de la Doma. Per tant, l'extrem nord de la zona intervinguda corresponia a l'extrem nord de la vila, a inicis d'època moderna. D'aquest moment, es van identificar les antigues façanes de les cases, les quals estaven lleugerament més avançades que les actuals, formant un carrer força més estret, com és d'esperar en la organització espacial de l'època. En alguns casos sembla que s'ha identificat el mur original, format per còdols i lligat amb morter de calç. En altres casos, els murs identificats corresponen a remodelacions posteriors, a jutjar per la factura i el morter emprat.

Al llarg de l'època moderna, el carrer dels Banys, com la resta del municipi de la Garriga, va evolucionar al voltant de la termalitat, tant en l'àmbit públic com privat. La importància de les aigües caldes queda pales amb la identificació del pou termal a l'edifici que fa cantonada amb el carrer Figueral, que permet intuir que la major part de les cases de la zona tenien el seu pou i el van utilitzar fins el s. XX.

Finalment, les restes més modernes identificades són els fragments de paviment, tant de còdol com de terra batuda, que semblen ser coetanis. Aquests corresponen a la darrera reforma del camí ral, anterior a la construcció del carrer actual, datada del s. XIX. Malgrat tot, a causa de les repetides remodelacions que ha patit el subsòl del carrer, no s'han pogut identificar les relacions de contacte entre aquest paviment i les estructures muraries, ni antigues, ni modernes, tot i que, a jutjar per la cota del paviment, sembla funcionar amb els murs actuals.

La intervenció realitzada al carrer dels Banys, ha permès avançar en el coneixement del desenvolupament del poblament de la Garriga, juntament amb la resta d'intervencions realitzades a la zona. D'es d'època romana al s. XX els diferents nuclis, productius i de poblament, han esdevingut un municipi organitzat en tot moment al llarg de l'eix del Congost, mantenint, ja d'es d'època antiga una estreta relació amb la termalitat. Tot plegat ha contribuït a la formació d'un municipi que preserva encara molts elements antics en la seva morfologia.



9. BIBLIOGRAFIA

- Barbé PE (2015). Història de la Garriga. Dels primers assentaments humans al segle XXI. Ajuntament de la Garriga.
- Rojas RT. Informe del control arqueològic al carrer del Banys entre carrer Mina i carrer del Figueral (La Garriga, Vallès Oriental).
- Telese CA (1991). La vaixella Blava Catalana de 1570 a 1670. Albert Telese.
- Viamonte SM (2010). Informe tècnic per l'eliminació d'estructures arqueològiques a la intervenció al carrer Centre, plaça de l'Església i plaça Can Dachs (La Garriga, Vallès Or.).

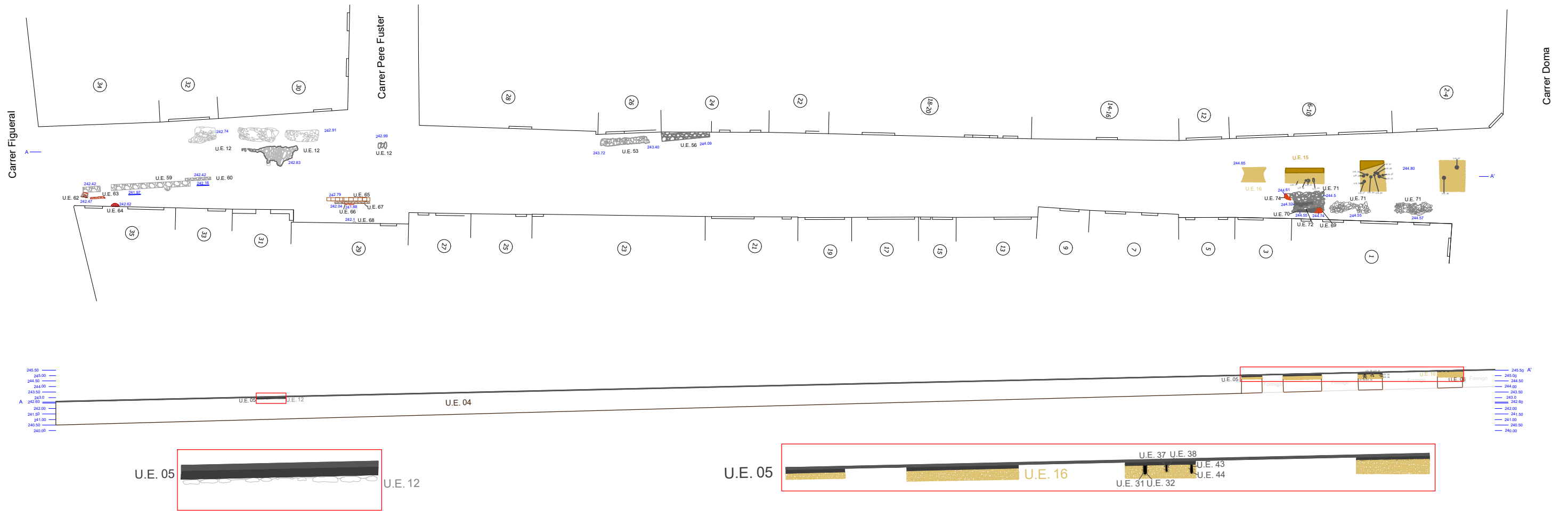
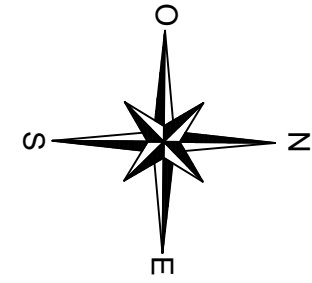
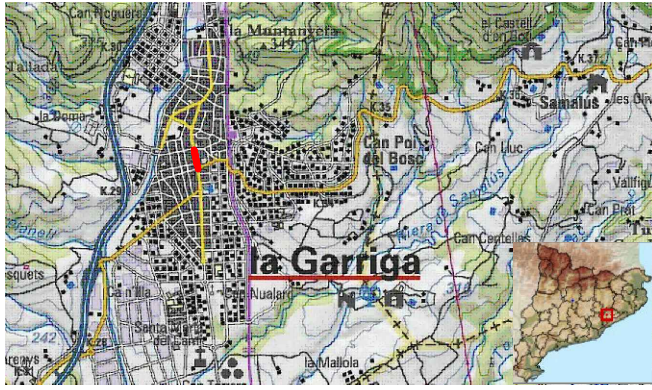


ANNEX I. PLANIMETRIA



- 1.- Plànol 1. Planta i secció de les estructures identificades. Escala 1:350. DIN-A-3
- 2.- Plànol 2. Planta del paviment de còdols corresponent al camí ral. Escala 1:100.
DIN-A-4
- 3.- Plànol 3. Planta del paviment de terra batuda i la via romana. Escala 1:150. DIN-A-4
- 4.- Plànol 4. Planta de les façanes identificades al cantó oest. Escala 1:50. DIN-A-4
- 5.- Plànol 5. Planta de les façanes identificades al cantó est. Escala 1:75. DIN-A-4
- 6.- Plànol 5. Planta del sondeig 2. Escala 1:50. DIN-A-4





MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA PREVENTIVA REALITZADA
AL CARRER DELS BANYS, ENTRE FIGUERAL
I DOMA, LA GARRIGA (VALLÈS ORIENTAL)

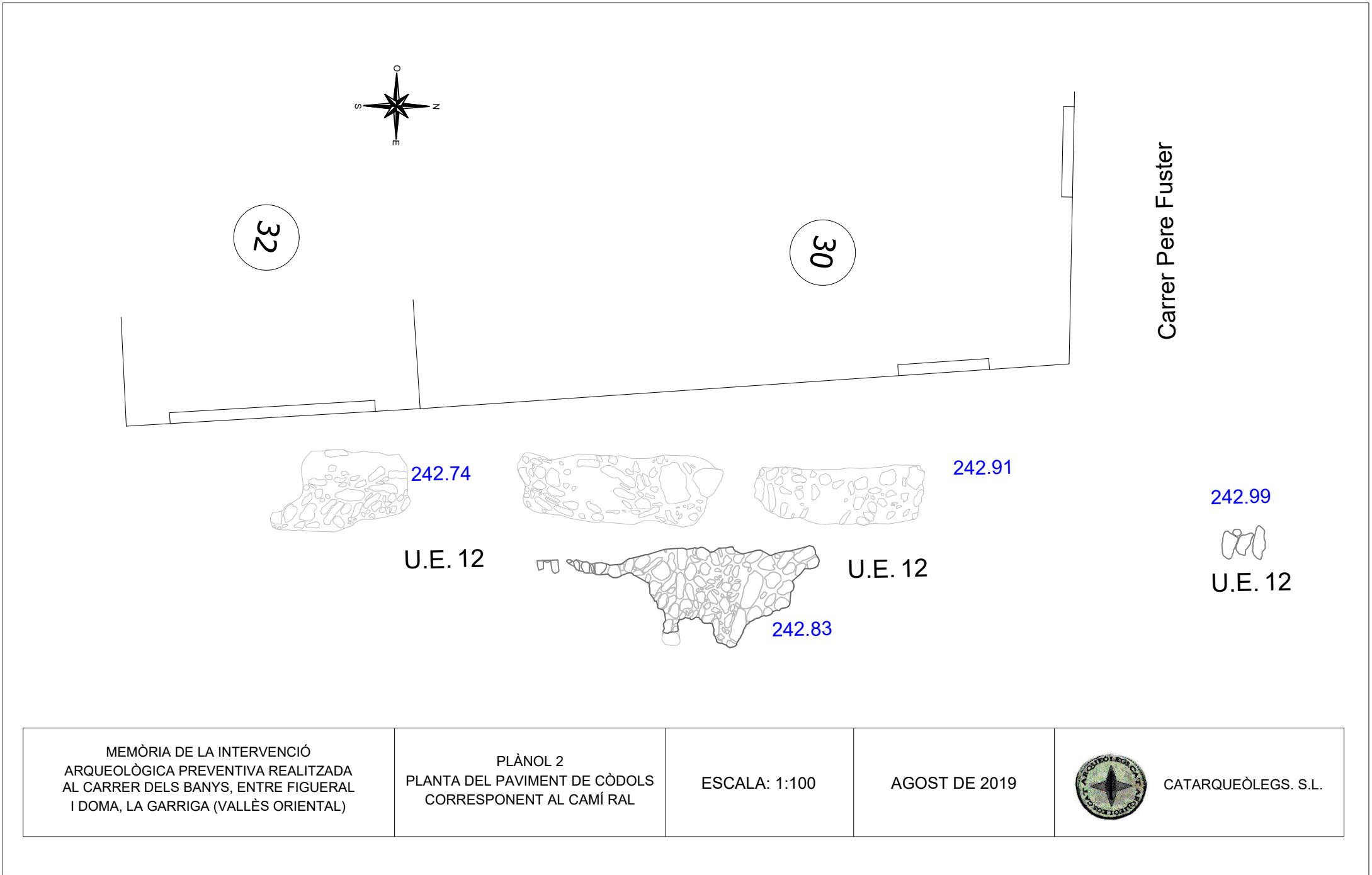
PLÀNOL 1
PLANTA I SECCIÓ DE LES
ESTRUCTURES IDENTIFICADES

ESCALA: 1:350

AGOST DE 2019



CATARQUEÒLEGS. S.L.



MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
 ARQUEOLÒGICA PREVENTIVA REALITZADA
 AL CARRER DELS BANYS, ENTRE FIGUERAL
 I DOMA, LA GARRIGA (VALLÈS ORIENTAL)

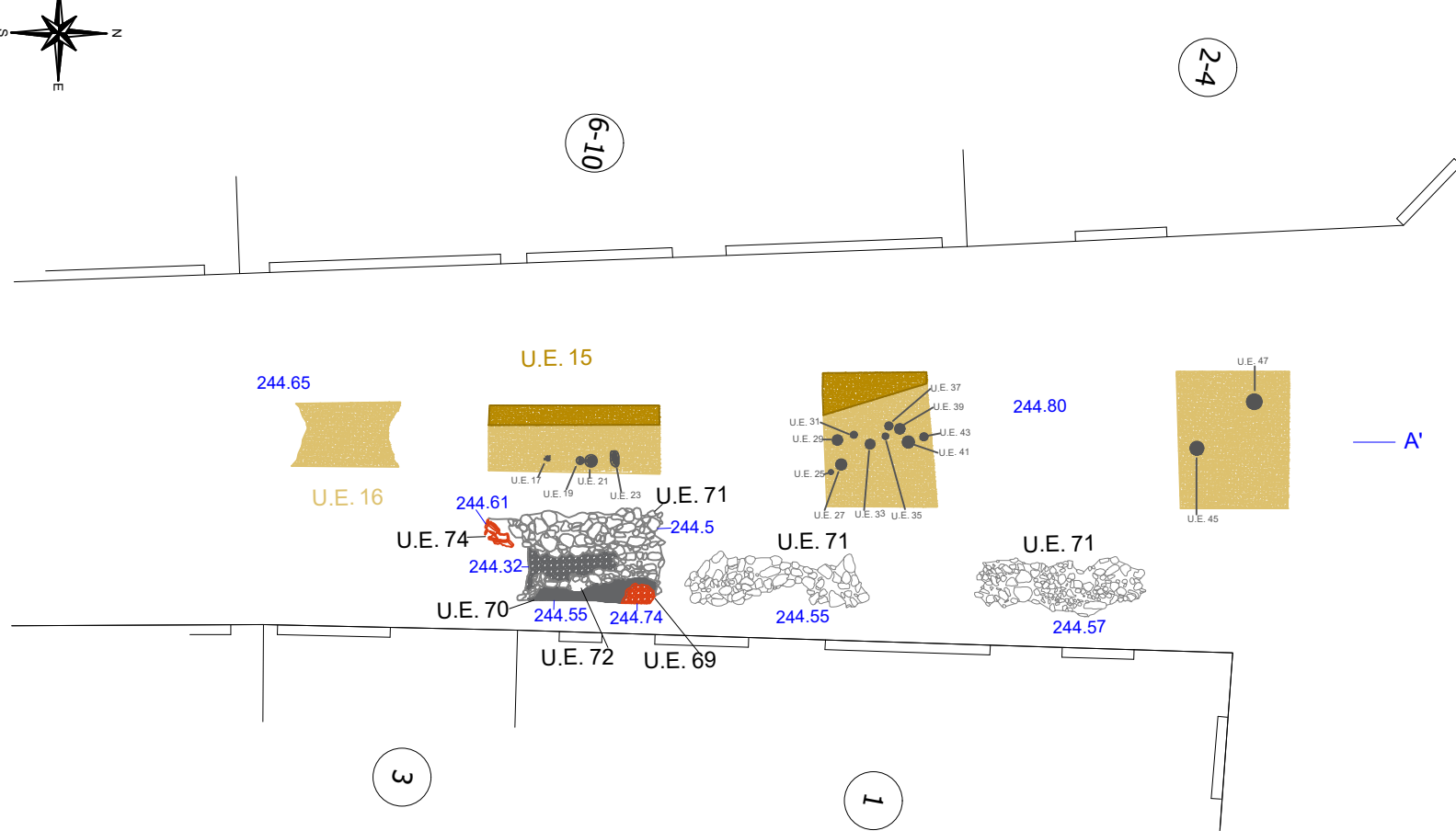
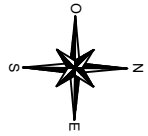
PLÀNOL 2
 PLANTA DEL PAVIMENT DE CÒDOLS
 CORRESPONENT AL CAMÍ RAL

ESCALA: 1:100

AGOST DE 2019



CATARQUEÒLEGS. S.L.



Carrer Doma

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA PREVENTIVA REALITZADA
AL CARRER DELS BANYS, ENTRE FIGUERAL
I DOMA, LA GARRIGA (VALLÈS ORIENTAL)

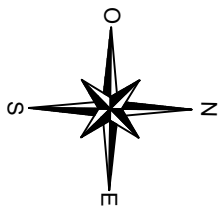
PLÀNOL 3
PLANTA DEL PAVIMENT
DE TERRA BATUDA
I LA VIA ROMANA

ESCALA: 1:150

AGOST DE 2019



CATARQUEÒLEGS. S.L.



26

24

243.72

U.E. 53

243.40

U.E. 56 244.09

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA PREVENTIVA REALITZADA
AL CARRER DELS BANYS, ENTRE FIGUERAL
I DOMA, LA GARRIGA (VALLÈS ORIENTAL)

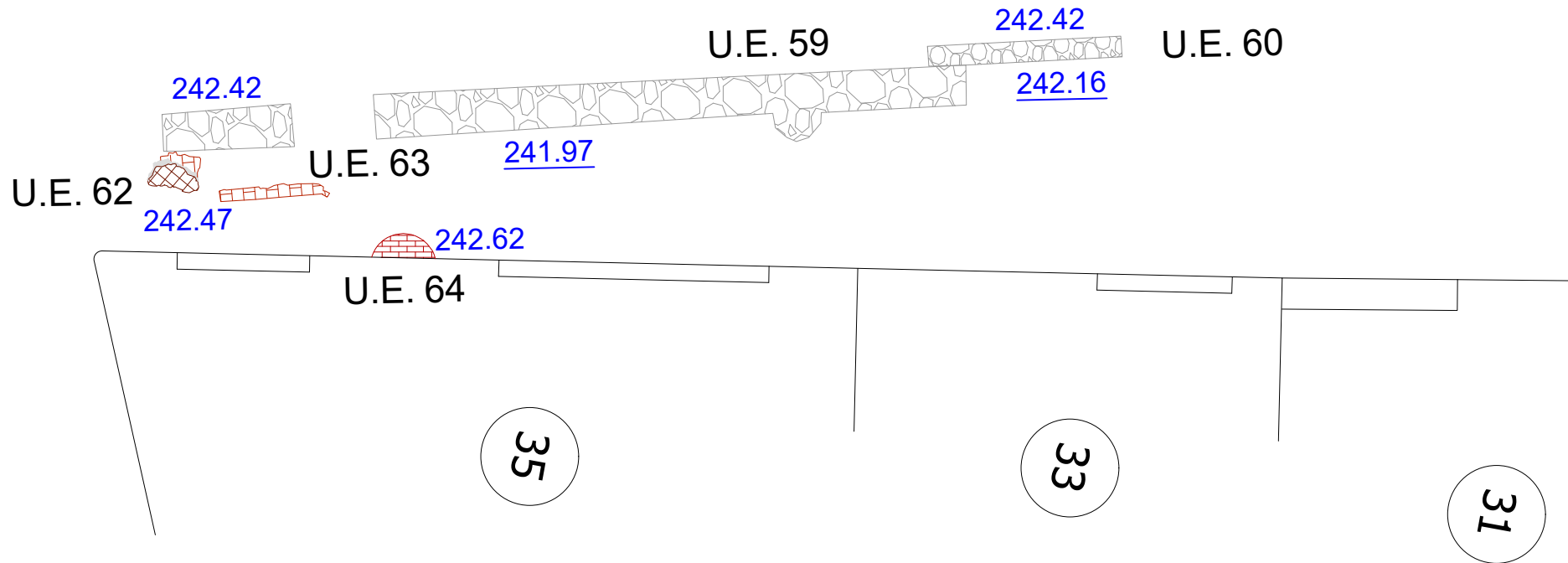
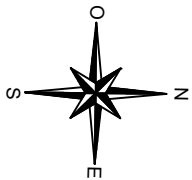
PLÀNOL 4
PLANTA DE LES FAÇANES
IDENTIFICADES A L CANTÓ OEST

ESCALA: 1:50

AGOST DE 2019



CATARQUEÒLEGS. S.L.



MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA PREVENTIVA REALITZADA
AL CARRER DELS BANYS, ENTRE FIGUERAL
I DOMA, LA GARRIGA (VALLÈS ORIENTAL)

PLÀNOL 5
PLANTA DEL DE LA FAÇANA
IDENTIFICADA AL CANTÓ EST

ESCALA: 1:75

AGOST DE 2019



CATARQUEÒLEGS. S.L.

ANNEX II. INVENTARI DE MATERIALS



Memòria de la intervenció arqueològica preventiva realitzada al carrer dels Banys, entre Figueral i Doma, la Garriga (Vallès Oriental)

Estrat	Núm	Classe	Tipus	IND	V	F	N	INF	TOT	Decoració-observacions	Cronologia	D
05		TR	Plat	1	0	0	0	1	1	Ceràmica reduïda però oxidada a l'exterior		
05		TO	Indet.	3	0	0	0	3	3			
05		VM	Plat	1	0	1	0	0	1	Vidrat melat extern	Època moderna/contemporània	
06		VM	Indet.	2	0	0	1	1	2	Vidrat marró intern i reduïda a l'exterior	Època moderna/contemporània	
06		VM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Midrat verd intern i reduïda amb cotes vidrades extern	Època moderna/contemporània	
06		VM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Vidrat groc intern	Època moderna/contemporània	
06		VBM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Vidrada blanca amb decoracions blaves internes	1500-1850	
06		VD	Indet.	1	0	0	0	1	1	Vidre transparent		
06		MF	Clau	1	0	0	0	0	1			
06		MB	Fill	1	0	0	0	0	1			
51		TR	Indet.	1	0	0	0	1	1			
51		VBM	Plat	1	0	0	0	2	2	Vidrada blanca amb decoracions florals balves	Ss. XVIII-XIX	
51		VRM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Decoració de cercles concèntrics a la base interior	1450-4650	
55		VM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Vidrat verd intern i reduïda a l'exterior	Època moderna/contemporània	
55		VM	Bol	1	1	0	0	0	1	Ceràmica de dol	S. XIX	
57		VM	Olla	1	1	0	0	0	1	Vidrat marró clar, intern i extern	Època moderna/contemporània	
57		VM	Plat	1	1	0	0	0	1	Vidrat marró clar, intern i extern	Època moderna/contemporània	
57		VM	Cassola	1	1	0	0	0	1	Vidrat marró clar, intern i extern	Època moderna/contemporània	
57		VM	Indet.	2	1	0	0	1	2	Vidrat marró clar, intern i extern	Època moderna/contemporània	
57		VM	Plat	1	0	1	0	0	1	Vidrat marró clar intern i reduïda exterior	Època moderna/contemporània	
57		VBM	Escudella	1	0	1	0	0	1	Decoració de roda a la base interna	1600-1670	
57		VBM	Escudella	1	0	0	1	0	1	Nansa d'escudella amb decoracions blaves i orla groga	1600-1635	
61		VM	Bol	1	0	1	0	0	1	Vidrat marró intern i oxidada a l'exterior	Època moderna/contemporània	
68		VM	Plat	1	0	0	0	2	2	Vidrat marró intern i reduïda a l'exterior	Època moderna/contemporània	
68		MB	Moneda	1	0	0	0	0	1		1870	
69		TO	Plat	4	0	0	0	4	4			
69		TR	Olla	1	0	0	0	1	1			
69		VM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Vidrat verd intern i reduïda a l'exterior	Època moderna/contemporània	
69		VM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Vidrat marró clar intern i extern	Època moderna/contemporània	
70		TO	Indet.	3	0	0	0	3	3			
70		RF	Indet.	1	0	0	0	2	2			
71		TO	Indet.	4	0	0	0	4	4			
73		AF	Plat/tapadora	1	0	0	0	1	1	Decoració de franges concèntriques externes	II-IV dC	
73		CM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Vidrat verd interior i reduïda a l'exterior	Època moderna/contemporània	
74		TO	Indet.	1	0	0	0	1	1			

Memòria de la intervenció arqueològica preventiva realitzada al carrer dels Banys, entre Figueral i Doma, la Garriga (Vallès Oriental)

Estrat	Núm	Classe	Tipus	IND	V	F	N	INF	TOT	Decoració-observacions	Cronologia	D
74		RA	<i>Tegula</i>	4	0	0	0	4	4		Època romana	
75		TR	Indet.	1	0	1	0	1	2			
75		VM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Vidrat monocrom intern i reduïda a l'exterior	Època moderna/contemporània	
75		VBM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Vidrat blanc (no es conserven les decoracions blaves	1500-1850	
75		TO	Indet.	1	0	0	0	1	1			
75		VM	Indet.	1	0	0	0	1	1	Ceràmica de dol	S. XIX	
75		VD	Indet.	1	0	0	0	1	1	Pintura daurada exterior		

ANNEX III. RELACIÓ UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES



U.E.: 01

Definició: Estrat

Descripció: Estrat compost per pedres i argila de color negre, molt dur, d'uns 38 cm de potència.

Cobreix a: 04 i 05

Interpretació: Estrat de preparació del carrer enllosat actual

Cronologia: Segle XX

U.E.: 02

Definició: Negativa

Descripció: Rasa negativa identificada al llarg de tot el carrer, al centre de la via, de 2 m de profunditat per 1 m d'amplada.

Reblert per: 04

Talla a: 05, 06, 07, 12 i 16

Interpretació: Negativa de la rasa del col·lector d'aigua bruta instal·lat als anys 50.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 03

Definició: Estructura

Descripció: Col·lector de formigó que travessa el carrer.

Rebleix a: 02

Cobert per: 04

Interpretació: Col·lector de formigó instal·lat al centre del carrer als anys 50.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 03

Definició: Estrat

Descripció: Estrat argilós, de color marró fosc, amb pedres, runa i molt material constructiu.

Rebleix a: 02

Cobert per: 01

Interpretació: Estrat de rebliment de la rasa del col·lector.

Cronologia: Segle XX



U.E.: 05

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de rebliment del carrer, que va quedar al descobert al lateral de la rasa. Estrat sorrenc de color gris amb pedretes, de 25 cm de potència.

Cobreix a: 06

S'adossa a: 01

Tallat per: 02

Igual a: 101

Interpretació: Estrat de rebliment del carrer.

Cronologia: Època moderna i contemporània

U.E.: 06

Definició: Estrat

Descripció: Estrat majoritari de rebliment del carrer, compost d'arena vermellova.

Cobert per: 05

Tallat per: 02

Sincrònic a: 07

Igual a: 100

Interpretació: Estrat de rebliment del carrer, que apareix intermitentment, juntament amb la ue 07.

Cronologia: Època moderna i contemporània

U.E.: 07

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de rebliment del carrer, d'argila vermella compactada, amb carbonets.

Cobert per: 05

Tallat per: 02

Sincrònic a: 07

Interpretació: Estrat de rebliment del carrer, que apareix intermitentment, juntament amb la ue 06.

Cronologia: Època moderna i contemporània

U.E.: 08

Definició: Estructura

Descripció: Estructura del col·lector central antic, anterior al tub de formigó. Correspon a un col·lector d'obra de maó, lligat amb pòrtland. Apareix al primer tram del carrer, fins al primer encreuament, paral·lel a la rasa oberta. En alguns llocs ha cedit la paret de la rasa



deixant el col·lector al descobert. Per sota apareix un tub de ferro de l'aigua. Més endavant apareix desplaçat, a la vora de la façana dels números senars, al costat d'una altra estructura d'aigua.

Cobert per: 05

Igual a: 209

Interpretació: Col·lector d'aigua antic, anterior al tub de formigó.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 09

Definició: Estructura

Descripció: Col·lector de ceràmica marró vidrada, envoltat de formigó i pedres, paral·lel a la u.e. 08, al cantó de la façana. Apareix a partir de l'encreuament amb el carrer Pere Fuster.

Cobert per: 08

Interpretació: Tub de ceràmica per col·lectar aigua.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 10

Definició: Estructura

Descripció: Conjunt de dues estructures de maó, col·lectors paral·lels que apareixen a la vora del pou calent nou, lligats amb morter de calç, coberts per u.e. 01. tant sols en resta un fragment de 1,5m. Semblen anteriors a la u.e. 08, però molt semblants.

Cobert per 01

Interpretació: Antigues escomeses que transportaven l'aigua de les cases al col·lector principal.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 11

Definició: Estructura

Descripció: Canalització de plom revestida de maó, lligat amb morter que travessa el carrer i la rasa en diverses ocasions.

Talla a: 05

Cobert per: 01

Interpretació: Canalització d'aigua neta antiga, que porta l'aigua a les cases.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 12

Definició: Paviment



Descripció: Paviment de grans còdols, disposats verticalment, lligat amb sorra de color molt clar. Se'n van identificar fins a 5 fragments, a la zona sud del tram del carrer.

Cobert per: 05

Cobreix a: 06

Interpretació: Paviment de còdols corresponent a la darrera modificació del camí ral, datat del s. XIX.

Cronologia: Segle XIX

U.E.: 13

Definició: Negativa

Descripció: Forat identificat en un dels trams del paviment de còdol, corresponent a una petita destrucció.

Talla a: 12

Reblert per: 14

Interpretació: Forat que trenca un dels trams del paviment de còdols identificat.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 14

Definició: Estrat

Descripció: Estrat sorrenc, de color marró fosc amb pedres, que rebleix el forat del paviment.

Rebleix a: 13

Cobert per: 01

Interpretació: Rebliment del forat que destrueix part del paviment de còdols.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 15

Definició: Paviment

Descripció: Paviment mixt, entre terra batuda i còdols, identificat al costat del de terra batuda, davant de les galeries.

Cobert per: 05

Cobreix a: 06

Sincrònic a: 16

Interpretació: Paviment de terra batuda amb còdols, coetani al paviment de còdols.

Cronologia: Segle XIX



U.E.: 16

Definició: Paviment

Descripció: Paviment de terra batuda, de color ocre, molt compacte, identificat al cantó nord del carrer, que presenta diversos forats de pal, reblerts de carbons i pedres.

Cobert per: 05

Cobreix a: 06

Sincrònic a: 15

Interpretació: Paviment de terra batuda, que deuria funcionar al mateix moment que el de còdols.

Cronologia: Segle XIX

U.E.: 17

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 18

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 18

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 17

Interpretació: Rebliment del forat de pal 17

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 19

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 20

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX



U.E.: 20

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 19

Interpretació: Rebliment del forat de pal 19

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 21

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 22

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 22

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 21

Interpretació: Rebliment del forat de pal 21

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 23

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 24

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 24

Definició: Estrat



Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 21

Interpretació: Rebliment del forat de pal 21

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 25

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 26

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 26

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 25

Interpretació: Rebliment del forat de pal 25

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 27

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 28

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 28

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05



Rebleix a: 27

Interpretació: Rebliment del forat de pal 27

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 29

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 30

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 30

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 29

Interpretació: Rebliment del forat de pal 29

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 31

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 32

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 32

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 31

Interpretació: Rebliment del forat de pal 31

Cronologia: Segle XIX-XX



U.E.: 33

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 34

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 34

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 33

Interpretació: Rebliment del forat de pal 33

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 35

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 36

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 36

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 35

Interpretació: Rebliment del forat de pal 35

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 37

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda



Talla a: 16

Reblert per: 38

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 38

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 37

Interpretació: Rebliment del forat de pal 37

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 39

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 40

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 40

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 39

Interpretació: Rebliment del forat de pal 39

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 41

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 42

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.



Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 42

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 41

Interpretació: Rebliment del forat de pal 41

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 43

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 44

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 44

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Reblix a: 43

Interpretació: Rebliment del forat de pal 43

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 45

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 46

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX



U.E.: 46

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 45

Interpretació: Rebliment del forat de pal 45

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 47

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 88

Interpretació: Forat de pal que devia servir per disposar tendals al carrer.

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 48

Definició: Estrat

Descripció: Estrat de color negre amb pedres, format per carbons, que segurament respon a la combustió d'algun element de fusta.

Cobert per: 05

Rebleix a: 17

Interpretació: Rebliment del forat de pal 47

Cronologia: Segle XIX-XX

U.E.: 49

Definició: Negativa

Descripció: Forat de pal obert al paviment de terra batuda

Talla a: 16

Reblert per: 50

Interpretació: Forat que destrueix el paviment de terra batuda.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 50

Definició: Estrat



Descripció: Estrat sorrenc de color marró amb pedres, que rebleix el forat del paviment de terra batuda.

Cobert per: 05

Rebleix a: 49

Interpretació: Rebliment del forat que destrueix el paviment de terra batuda.

Cronologia: Segle XX

U.E.: 51

Definició: Estrat

Descripció: Estrat d'argila de color marró fosc, amb alguna pedra i restes de ceràmica, de 3 cm de potència.

Cobreix a: 53

Cobert per: 1

Interpretació: Estrat de rebliment que cobreix la façana antiga identificada davant de la casa 24.

Cronologia: S. XIX

U.E.: 52

Definició: Negativa

Descripció: Retall allargat al voltant del mur ue 53.

Reblert per: 54

Interpretació: Rasa de fonamentació de la ue 53.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 53

Definició: Mur

Descripció: Mur de còdols lligat amb morter d'arena, molt dur, de 65 cm d'amplada i 40 cm de potència.

Cobert per: 51

S'hi adossa: 06 i 54

Interpretació: Mur corresponent a l'antiga façana de la casa 24.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 54

Definició: Estrat

Descripció: Estrat argilós de color marró fosc.

S'adossa a: 53



Rebleix a: 52

Interpretació: Estrat de rebliment de la rasa de fonamentació de l'antiga façana de la casa 24.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 55

Definició: Estrat

Descripció: Estrat argilós, de color marró fosc, de 3 o 4 cm de potència.

Cobert per: 01

Cobreix: 56

Interpretació: Estrat de rebliment que cobreix el mur de l'antiga façana de la casa 26.

Cronologia: Època moderna/contemporània

U.E.: 56

Definició: Mur

Descripció: Mur de còdols, lligat amb morter de calç, que crea una cantonada de tancament de la casa 26.

Cobert per: 06 i 55

S'hi adossa: 57

Interpretació: Mur de l'antiga façana de la casa 26

Cronologia: Època moderna

U.E.: 57

Definició: Estrat

Descripció: Estrat sorrenc de color marró fosc, amb pedres i runa, identificat a la part interior del mur de la casa 26.

S'adossa a: 56

Interpretació: Estrat de rebliment de la part interna de la casa 26.

Cronologia: Època moderna/contemporània

U.E.: 58

Definició: Mur

Descripció: Mur de còdols, lligat amb morter de calç. No se n'ha pogut identificar l'amplada, per que està cobert parcialment per la façana actual. La factura és molt semblant a la del mur ue 56.

Cobert per: Formigó de la vorera.

S'hi adossa: 06



Interpretació: Mur de l'antiga façana de la casa 24b.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 59

Definició: Mur

Descripció: Mur de còdols lliga amb morter d'arena molt dur, de 10 m de llargada i 50 cm d'amplada. A l'alçada del límit entre la casa i la contigua, s'observa l'arrencament d'un segon mur que deuria separar les dues finques.

Cobert per: 01

S'hi adossa: 06 i 60 i 61

Igual a: 102

Interpretació: Mur de l'antiga façana de els cases 33 i 35.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 60

Definició: Mur

Descripció: Mur de còdols, lligat amb morter d'arena, molt dur, d'uns 2'5 m de llargada i 25cm d'amplada.

Cobert per: 01

S'adossa a: 59

S'hi adossa: 06 i 60

Interpretació: Allargament de la ue59, amb un mur força més estret.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 61

Definició: Estrat

Descripció: Estrat sorrenc, de color marró fosc, amb pedres i runa molt petita, que apareix a la part interna dels murs 59 i 60.

Cobert per: 01

S'adossa a: 59 i 60

Interpretació: Estrat de rebliment de les cases 33 i 35, en el moment de construcció de la nova façana.

Cronologia: Època moderna/contemporània

U.E.: 62

Definició: Paviment



Descripció: Paviment de cairons vermells, sense vidrar, de 12 cm de cantó i 2 cm de gruix, disposats a junt seguit. Se'n van identificar dos fragments petits.

Cobert per: 63

Interpretació: Paviment inferior de la casa 35, anterior a la modificació de la façana.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 63

Definició: Paviment

Descripció: Paviment de cairons vermells, sense vidrar, de 12 cm de cantó i 2 cm de gruix, disposats de punta.

Cobert per: 61

Cobreix a: 62

Interpretació: Paviment superior de la casa 35, anterior a la modificació de la façana.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 64

Definició: Estructura

Descripció: Estructura construïda amb maons molt semblants als del paviment, lligats i arrebossats amb calç. Aquesta estructura resultava un pou circular, de 78 cm de diàmetre interior i uns 86 cm de diàmetre exterior. Es trobava sota a façana actual de la casa 35, sobresortint-ne tant sols 35 cm. No es va poder identificar la seva profunditat, tot i que fa més de 4 m. Aquest pou estava cobert per dues tres fileres de maons que se suportaven a les parets del pou. Exteriorment, es van identificar uns 80 cm del pou, contant la paret i la cobertura.

Cobert per: 62

S'hi adossa: 61

Interpretació: Antic pou calent, de la casa 35 que, tot i que ja no estava en ús, per que es trobava cobert per la façana actual, no estava anul·lat.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 65

Definició: Mur

Descripció: Mur de maó, lligat amb morter modern, de 4 m de llargada

Cobert per: 75

Igual a: 208

Interpretació: Mur intern de l'antiga casa 29, que possiblement tancava el pati, a jutjar per la seva factura.



Cronologia: Època moderna

U.E.: 66

Definició: Paviment

Descripció: Paviment de cairons vermells, sense vidrar, de 20 cm de cantó i 2 cm de gruix, identificat a la cara interna del mur de maó, ue 65.

Cobert per: 75

Igual a: 206

Interpretació: Paviment de l'antiga casa 29, segurament corresponent a algun pati o entrada, ja que es troba força ala vora del carrer.

Cronologia: Època moderna

U.E.: 67

Definició: Mur

Descripció: Filera de maons, lligats amb guix, força mal construït.

Cobreix a: 66

S'hi adossa: 75

Igual a: 208

Interpretació: No es coneix la funcionalitat d'aquesta estructura.

Cronologia: Època moderna/contemporània

U.E.: 68

Definició: Estrat

Descripció: Estrat argilós, de color marró fosc.

Cobreix a: 59 i 60

Cobert per: 01

Interpretació: Estrat de rebliment superior dels murs que formaven l'antiga façana de les cases 33 i 35.

Cronologia: Època moderna/contemporània

U.E.: 69

Definició: Estrat

Descripció: Estrat argilós, de color marró fosc, amb fragments de tègula.

Cobert per: 06

Cobreix a: 70

Interpretació: Estrat de cobertura de la via romana.

Cronologia: Època moderna/contemporània



U.E.: 70

Definició: Paviment

Descripció: Paviment de terra piconada i fragments de ceràmica, d'entre 3 o 4 cm de gruix.

Cobert per: 69

Cobreix a: 71

Interpretació: Paviment de la via romana, identificat en altres punts, a la plaça de Can Dachs.

Cronologia: Ss. I-II dC

U.E.: 71

Definició: Paviment

Descripció: Solera còdols, de petites dimensions, formant una base molt dura.

Cobert per: 70

Interpretació: Solera de preparació de la via romana.

Cronologia: Ss. I-II dC

U.E.: 72

Definició: Negativa

Descripció: Forat ovalat, que trenca la via romana

Talla a: 69, 70 i 71

Reblert per: 73

Interpretació: Forat antic que trencava la via.

Cronologia: Època moderna/contemporània

U.E.: 73

Definició: Estrat

Descripció: Estrat argilós, de color marró fosc.

Rebleix a: 72

Cobert per: 06

Interpretació: Estrat de rebliment del forat que trenca la via romana

Cronologia: Època moderna/contemporània

U.E.: 74

Definició: Estrat

Descripció: Estrat d'enrunament de *tegula*.

Cobert per: 06

Cobreix a: 69



Interpretació: Zona on es va identificar un gran nombre de *tegulae*, cobrint la via romana. Segurament es tracta d'un estrat de destrucció d'alguna estructura antiga.

Cronologia: Època baix-imperial

U.E.: 75

Definició: Estrat

Descripció: Estrat sorrenc, de color marró fosc, amb pedres i runa molt petita.

Cobreix: 65 i 66

S'adossa a: 67

Cobert per: 01

Interpretació: Estrat de rebliment de la casa 29, a banda i banda dels murs identificats, del moment que es va fer la modificació de la façana.

Cronologia: Segle XIX

U.E.: 76

Definició: Estrat

Descripció: Estrat sorrenc, del color marró grisos, sense cap mena de material.

Cobert per: 65, 66 i 75

Cobreix a: 77

Interpretació: Estrat anterior a la construcció del carrer i les cases.

Cronologia: Època medieval/moderna

U.E.: 77

Definició: Estrat

Descripció: Estrat sorrenc, del color marró clar, sense cap mena de material.

Cobert per: 76

Interpretació: Estrat anterior a la construcció del carrer i les cases.

Cronologia: Època medieval/moderna



ANNEX IV. REPERTORI FOTOGRÀFIC



Carrer del Banys (1) UE 10
 Carrer del Banys (2) UE 10
 Carrer del Banys (3) UE 10
 Carrer del Banys (4) UE 08
 Carrer del Banys (5) UE 08
 Carrer del Banys (6) UE 12
 Carrer del Banys (7) UE 12
 Carrer del Banys (8) UE 12
 Carrer del Banys (9) UE 12
 Carrer del Banys (10) UE 12
 Carrer del Banys (11) UE 12
 Carrer del Banys (12) UE 12
 Carrer del Banys (13) UE 12
 Carrer del Banys (14) UE 12
 Carrer del Banys (15) UE 12
 Carrer del Banys (16) UE 12
 Carrer del Banys (17) UE 12
 Carrer del Banys (18) UE 12
 Carrer del Banys (19) UE 12
 Carrer del Banys (20) UE 12
 Carrer del Banys (21) UE 12
 Carrer del Banys (22) UE 12
 Carrer del Banys (23) UE 12
 Carrer del Banys (24) Desmuntatge UE 12
 Carrer del Banys (25) Desmuntatge UE 12
 Carrer del Banys (26) Desmuntatge UE 12
 Carrer del Banys (27) UE 08
 Carrer del Banys (28) UE 08
 Carrer del Banys (29) Escomesa
 Carrer del Banys (30) Rebaixos amb màquina
 Carrer del Banys (31) UE 12
 Carrer del Banys (32) UE 12
 Carrer del Banys (33) UE 12
 Carrer del Banys (34) UE 12
 Carrer del Banys (35) UE 12
 Carrer del Banys (36) Rebaixos amb màquina
 Carrer del Banys (37) Sondeig 1
 Carrer del Banys (38) Escomesa
 Carrer del Banys (39) Sondeig 2
 Carrer del Banys (40) Sondeig 2
 Carrer del Banys (41) Rebaixos amb màquina
 Carrer del Banys (42) Rasa central
 Carrer del Banys (43) Escomesa
 Carrer del Banys (44) Escomesa
 Carrer del Banys (45) Sondeig 1 UE 59
 Carrer del Banys (46) Sondeig 1 UE 59
 Carrer del Banys (47) Sondeig 1 UE 59
 Carrer del Banys (48) Sondeig 2 UE 8
 Carrer del Banys (49) Sondeig 2 UE 8
 Carrer del Banys (50) Sondeig 2 UE 8
 Carrer del Banys (51) UE 09
 Carrer del Banys (52) UE 09
 Carrer del Banys (53) UE 09
 Carrer del Banys (54) Escomesa sota UE 56
 Carrer del Banys (55) Escomesa
 Carrer del Banys (56) Sondeig 1 UE 59
 Carrer del Banys (57) Sondeig 1 UE 59
 Carrer del Banys (58) Sondeig 1 UE 59
 Carrer del Banys (59) Sondeig 1 UE 59
 Carrer del Banys (60) Escomesa
 Carrer del Banys (61) Sondeig 2
 Carrer del Banys (62) Sondeig 2
 Carrer del Banys (63) Sondeig 2
 Carrer del Banys (64) Sondeig 2
 Carrer del Banys (65) Sondeig 2
 Carrer del Banys (66) Sondeig 2
 Carrer del Banys (67) Sondeig 2
 Carrer del Banys (68) Sondeig 2
 Carrer del Banys (69) Sondeig 2
 Carrer del Banys (70) Sondeig 2
 Carrer del Banys (71) Sondeig 2
 Carrer del Banys (72) Sondeig 2
 Carrer del Banys (73) Sondeig 2
 Carrer del Banys (74) UE 15 tram 1
 Carrer del Banys (75) UE 15 tram 1
 Carrer del Banys (76) UE 15 tram 1
 Carrer del Banys (77) UE 15 tram 1
 Carrer del 78anys (78) UE 15 tram 1



Memòria de la intervenció arqueològica preventiva realitzada al carrer dels Banys, entre Figueral i Doma, la Garriga (Vallès Oriental)

Carrer del Banys (79) UE 15 tram 1
Carrer del Banys (82) UE 15 tram 2
Carrer del Banys (83) UE 15 tram 2
Carrer del Banys (84) UE 15 tram 2
Carrer del Banys (85) UE 15 tram 2
Carrer del Banys (86) UE 15 tram 2
Carrer del Banys (87) UE 15 tram 2
Carrer del Banys (88) UE 15 tram 2
Carrer del Banys (89) UE 15 tram 2
Carrer del Banys (90) UE 15 tram 2
Carrer del Banys (100) Secció UE 15
Carrer del Banys (101) UE 15 tram 3
Carrer del Banys (102) UE 15 tram 3
Carrer del Banys (103) UE 15 tram 3
Carrer del Banys (104) UE 15 tram 3
Carrer del Banys (105) UE 15 tram 3
Carrer del Banys (106) UE 15 tram 3
Carrer del Banys (107) UE 15 tram 3
Carrer del Banys (108) UE 15 tram 3
Carrer del Banys (109) Rasa serveis oest
Carrer del Banys (110) Rasa serveis oest
Carrer del Banys (111) Rasa serveis oest
Carrer del Banys (112) Escomesa
Carrer del Banys (113) UE 15 tram 4
Carrer del Banys (114) UE 15 tram 4
Carrer del Banys (115) UE 15 tram 4
Carrer del Banys (116) UE 15 tram 4
Carrer del Banys (117) Rasa serveis oest
Carrer del Banys (118) Rasa serveis oest
Carrer del Banys (119) Rasa serveis oest
Carrer del Banys (120) Via romana
Carrer del Banys (121) Via romana
Carrer del Banys (122) Via romana
Carrer del Banys (123) Via romana
Carrer del Banys (124) Via romana
Carrer del Banys (125) Via romana
Carrer del Banys (126) Via romana
Carrer del Banys (127) Via romana

Carrer del Banys (128) Via romana
Carrer del Banys (129) Via romana
Carrer del Banys (130) Via romana
Carrer del Banys (131) Via romana
Carrer del Banys (132) Via romana
Carrer del Banys (133) Via romana
Carrer del Banys (134) Via romana
Carrer del Banys (135) Via romana
Carrer del Banys (136) Via romana
Carrer del Banys (137) Via romana
Carrer del Banys (138) Via romana
Carrer del Banys (139) Via romana
Carrer del Banys (140) Via romana
Carrer del Banys (141) Via romana
Carrer del Banys (142) Via romana
Carrer del Banys (143) Via romana
Carrer del Banys (144) Via romana
Carrer del Banys (145) Via romana
Carrer del Banys (146) Via romana
Carrer del Banys (147) Via romana
Carrer del Banys (148) Via romana
Carrer del Banys (149) Via romana
Carrer del Banys (150) Via romana
Carrer del Banys (151) Via romana
Carrer del Banys (152) Via romana
Carrer del Banys (153) Via romana
Carrer del Banys (154) Via romana
Carrer del Banys (155) Via romana
Carrer del Banys (156) Via romana
Carrer del Banys (157) Via romana
Carrer del Banys (158) Via romana
Carrer del Banys (159) Via romana
Carrer del Banys (160) Via romana
Carrer del Banys (161) Via romana
Carrer del Banys (162) Via romana
Carrer del Banys (163) Via romana
Carrer del Banys (164) Via romana
Carrer del Banys (165) Via romana



Memòria de la intervenció arqueològica preventiva realitzada al carrer dels Banys, entre Figueral i Doma, la Garriga (Vallès Oriental)

Carrer del Banys (166) Via romana	Carrer del Banys (204) UE 62 i 63
Carrer del Banys (167) Cobertura via romana	Carrer del Banys (205) UE 62 i 63
Carrer del Banys (168) UE 53	Carrer del Banys (206) UE 63
Carrer del Banys (169) UE 53	Carrer del Banys (207) UE 63
Carrer del Banys (170) UE 53	Carrer del Banys (208) UE 63
Carrer del Banys (171) UE 53	Carrer del Banys (209) UE 59
Carrer del Banys (172) UE 53	Carrer del Banys (210) UE 59
Carrer del Banys (173) UE 53	Carrer del Banys (211) UE 59
Carrer del Banys (174) UE 53	Carrer del Banys (212) UE 59
Carrer del Banys (175) UE 53	Carrer del Banys (213) UE 59
Carrer del Banys (176) UE 53	Carrer del Banys (214) UE 59
Carrer del Banys (177) UE 53	Carrer del Banys (215) UE 59
Carrer del Banys (178) UE 53	Carrer del Banys (216) UE 59
Carrer del Banys (179) UE 53	Carrer del Banys (217) UE 59
Carrer del Banys (180) UE 53	Carrer del Banys (218) UE 59
Carrer del Banys (181) UE 53	Carrer del Banys (219) UE 59
Carrer del Banys (182) UE 53	Carrer del Banys (220) UE 59
Carrer del Banys (183) UE 53	Carrer del Banys (221) UE 59
Carrer del Banys (184) UE 56	Carrer del Banys (222) UE 59
Carrer del Banys (185) UE 56	Carrer del Banys (223) UE 59
Carrer del Banys (186) UE 56	Carrer del Banys (224) UE 60
Carrer del Banys (187) UE 56	Carrer del Banys (225) UE 60
Carrer del Banys (188) UE 56	Carrer del Banys (226) UE 60
Carrer del Banys (189) UE 56	Carrer del Banys (227) UE 59
Carrer del Banys (190) UE 56	Carrer del Banys (228) UE 60
Carrer del Banys (191) UE 56	Carrer del Banys (229) UE 62 i 63
Carrer del Banys (192) UE 56	Carrer del Banys (230) UE 62 i 63
Carrer del Banys (193) UE 56	Carrer del Banys (231) UE 62 i 63
Carrer del Banys (194) UE 56	Carrer del Banys (232) UE 63
Carrer del Banys (195) UE 56	Carrer del Banys (233) UE 63
Carrer del Banys (196) UE 56	Carrer del Banys (234) UE 59
Carrer del Banys (197) UE 56	Carrer del Banys (235) UE 59
Carrer del Banys (198) UE 56	Carrer del Banys (236) UE 59
Carrer del Banys (199) UE 58	Carrer del Banys (237) UE 59
Carrer del Banys (200) UE 58	Carrer del Banys (238) UE 59
Carrer del Banys (201) UE 58	Carrer del Banys (239) UE 59
Carrer del Banys (202) UE 58	Carrer del Banys (240) UE 59
Carrer del Banys (203) UE 62 i 63	Carrer del Banys (241) UE 59



Memòria de la intervenció arqueològica preventiva realitzada al carrer dels Banys, entre Figueral i Doma, la Garriga (Vallès Oriental)

Carrer del Banys (242) UE 59 i 60
Carrer del Banys (243) UE 59 i 60
Carrer del Banys (244) UE 59 i 60
Carrer del Banys (425) UE 59 i 60
Carrer del Banys (246) UE 59 i 60
Carrer del Banys (247) UE 59 i 60
Carrer del Banys (248) UE 59 i 60
Carrer del Banys (249) UE 59 i 60
Carrer del Banys (250) UE 59 i 60
Carrer del Banys (251) UE 59 i 60
Carrer del Banys (252) UE 64
Carrer del Banys (253) UE 64
Carrer del Banys (254) UE 64
Carrer del Banys (255) UE 64
Carrer del Banys (256) UE 64
Carrer del Banys (257) UE 64
Carrer del Banys (258) UE 64
Carrer del Banys (259) UE 64
Carrer del Banys (260) UE 64
Carrer del Banys (261) Cobertura UE 59
Carrer del Banys (262) Cobertura UE 64
Carrer del Banys (263) Cobertura UE 64
Carrer del Banys (264) Cobertura UE 59
Carrer del Banys (265) Cobertura UE 59
Carrer del Banys (266) UE 12
Carrer del Banys (267) UE 12
Carrer del Banys (268) UE 12
Carrer del Banys (269) UE 12
Carrer del Banys (270) UE 12
Carrer del Banys (271) UE 12
Carrer del Banys (272) UE 12
Carrer del Banys (273) UE 12
Carrer del Banys (274) UE 12
Carrer del Banys (275) UE 12

